

**UCHWAŁA NR XXII/169/2020
RADY POWIATU W KOŁOBRZEGU**

z dnia 15 grudnia 2020 r.

**w sprawie uchwalenia „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na terenie Powiatu
Kołobrzeskiego na lata 2021-2023”**

Na podstawie art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821) oraz art. 4 ust. 1 pkt 3a, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 920), **Rada Powiatu w Kołobrzegu postanawia:**

§ 1. Uchwalić „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na terenie Powiatu Kołobrzeskiego na lata 2021-2023”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Kołobrzegu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Powiatu
w Kołobrzegu

Ryszard Szufel



Załącznik
do Uchwały Nr XXII/169/2020
Rady Powiatu w Kołobrzegu
z dnia 15 grudnia 2020 r.

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA TERENIE POWIATU KOŁOBRZESKIEGO NA LATA 2021 - 2023



Kołobrzeg, 2020

WSTĘP.....	3
I. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU I DEFINICJA PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	5
II. ZADANIA POWIATU W ZAKRESIE PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	13
III. DIAGNOZA POWIATU.....	17
1. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO.....	17
2. ŚRODOWISKO RODZIN BIOLOGICZNYCH I INSTYTUCJE WSPÓŁPRACUJĄCE Z RODZINĄ I DZIEĆMI.....	19
3. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA.....	22
5. USAMODZIELNIENIE WYCHOWANKÓW OPUSZCZAJĄCYCH RODZINY ZASTĘPCZE I PLACÓWKI.....	35
6. POBYT W MIESZKANIU CHRONIONYM.....	39
7. ANALIZA SWOT.....	40
IV. CELE PROGRAMU.....	43
CEL GŁÓWNY:.....	43
CELE OPERACYJNE:.....	44
V. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH.....	55
VI. MONITOROWANIE.....	55
VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	56
VIII. REALIZATORZY.....	56
WŁĄCZENIE DO REALIZACJI PROGRAMU WSZYSTKICH PODMIOTÓW WSPÓŁPRACUJĄCYCH Z POWIATOWYM CENTRUM POMOCY RODZINIE W KOŁOBRZEGU, ZAPEWNIĄ PONADGMINNY CHARAKTER DZIAŁAŃ.....	57
WSPÓŁPRACA WSZYSTKICH PODMIOTÓW PRZYCZYNIĄ SIĘ DO TWORZENIA FORUM WYMIANY DOŚWIADCZEŃ I INFORMACJI. WYMIANA DOŚWIADCZEŃ PRACOWNIKÓW TYCH SAMYCH INSTYTUCJI, ALE Z RÓŻNYCH GMIN DAJE MOŻLIWOŚĆ KONSULTACJI PRZYPADKÓW ORAZ UDOSKONALENIA SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	57
IX. ZAKOŃCZENIE.....	57

WSTĘP

Obowiązująca od 1 stycznia 2012 r. **ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 821)** określa zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków, zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zasady finansowania i wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

System ma za zadanie z jednej strony ograniczyć liczbę dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej poprzez wzmocnienie wsparcia dysfunkcyjnej rodziny biologicznej dziecka, przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych; z drugiej strony w sytuacji kiedy rodzina biologiczna nie radzi sobie z kryzysem, system ma zapewnić profesjonalną opiekę dla wszystkich dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem rodzinnej pieczy zastępczej, ale bez pomijania instytucjonalnych form opieki.

Istotne jest aby zapewnić jak najlepsze warunki opiekuńczo – wychowawcze i terapeutyczne dla dziecka, które trafia do pieczy z różnymi dysfunkcjami o podłożu społecznym, psychologicznym i fizycznym.

Szczególnie ważny w tych okolicznościach jest rozwój pieczy zastępczej poprzez tworzenie nowych rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych, które powinny stanowić jeden z najmocniejszych filarów pieczy, jak również instytucji zapewniających całodobową opiekę i wychowanie często połączoną z działaniami terapeutycznymi.

Opiekunowie zastępczy powinni być profesjonalnie wspierani na każdym etapie, zarówno na etapie przygotowania do pełnienia swojej funkcji, w trakcie sprawowania opieki, jak również w przygotowaniu wychowanka do podjęcia samodzielnego życia.

Praca z rodziną powinna być wspierana działaniami organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, pracownika socjalnego lub innej osoby współpracującej z rodziną ale również poradnictwem specjalistycznym i organizowanymi szkoleniami dla rodzin zastępczych.

Tworzenie rodzin i placówek zapewniających opiekę na każdym etapie życia i zdrowia dziecka daje możliwość budowania wysokiej jakości usług.

Wypracowanie jednak w pełni zorganizowanego systemu wspierania rodziny oraz funkcjonowania rodzin zastępczych i instytucji, wymaga sprzyjających warunków. Jednym z nich jest profesjonalna wiedza na temat funkcjonowania rodziny i sposobów przezwycięzania przez nią kryzysu, nie tylko kadry bezpośrednio pracującej z dzieckiem i rodziną biologiczną bądź zastępczą, ale również władz lokalnych.

Istotne jest współdziałanie pracowników szczebla powiatowego z pracownikami gminnych ośrodków pomocy społecznej, ale również z sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.

Partnerska współpraca pracowników wszystkich w/w służb, asystentów rodziny, pracowników socjalnych i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, uznanie kompetencji drugiej strony i otwarte komunikowanie się, stwarza możliwości pracy zespołowej i warunki do budowania prawidłowo funkcjonującego systemu pomocy dziecku i rodzinie, opartego na wysokiej jakości świadczonych usług.

I. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU I DEFINICJA PIECZY ZASTĘPCZEJ

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania zapisane w niniejszym programie, podejmowane i realizowane są w oparciu o następujące przepisy i dokumenty:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.);
- Konwencja o Prawach Dziecka (Dz. U. z 1991r. Nr 120 poz. 526);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 poz. 218 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020r. poz. 1876);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich. (Dz. U. z 2018 r. poz.969))
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 292, poz. 1720);

Pieczą zastępczą, sprawowaną jest w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców.

Ma ona za zadanie zapewnić pracę z rodziną, która umożliwi powrót dziecka do rodziny, a gdy jest to niemożliwe – dąży do przysposobienia dziecka. W myśl ustawy, pieczę zastępczą ma również przygotować dziecko do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych, które są zgodne z zasadami etyki.

Ważnym elementem jest nawiązanie i podtrzymywanie bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczenia straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych, zaspokojenie

potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno – rekreacyjnych.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie:

- **rodzinnej**
- **instytucjonalnej**

Formami pieczy rodzinnej są:

- **rodziny zastępcze**
- **rodzinne domy dziecka.**

Pieczę tę organizuje powiat.

Pełnienie funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenie rodzinnego domu dziecka może być powierzone osobom, które:

- dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej;
- nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej, oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona;
- wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego;
- nie są ograniczone w zdolności do czynności prawnych;
- są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone zaświadczeniami o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wystawionymi przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawioną przez psychologa.
- przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- zapewnią odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb, w tym: rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego, właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań, wypoczynku i organizacji czasu wolnego.

Rodzina zastępcza oraz prowadzący rodzinny dom dziecka sprawujący pieczę zastępczą nad dzieckiem mogą czasowo, za zgodą sądu, sprawować pieczę zastępczą nad tym dzieckiem poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Sprawowanie pieczy zastępczej nad dzieckiem może być czasowo powierzone, za zgodą sądu, rodzinie zastępczej lub prowadzącemu rodzinny dom dziecka, zamieszkującemu poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka sprawują pieczę zastępczą nad rodzeństwem tego dziecka.

Udzielając tej zgody, sąd zasięga opinii właściwego starosty.

Rodzinę zastępczą spokrewnioną tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący obecnie wyłącznie wstępnymi lub rodzeństwem dziecka (tylko babcie, dziadkowie i rodzeństwo dziecka), na których zgodnie z Kodeksem Rodzinnym i Opiekuńczym ciąży obowiązek alimentacyjny.

Rodzinę zastępczą niezawodową i zawodową tworzą małżonkowie lub osoba nie będąca w związku małżeńskim, którzy nie są wstępnymi ani rodzeństwem dziecka.

Pełnienie funkcji rodziny zastępczej niezawodowej lub zawodowej oraz prowadzenie rodzinnego domu dziecka może być powierzone osobom, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

W przypadku rodziny zastępczej niezawodowej co najmniej jedna osoba tworząca tę rodzinę musi posiadać stałe źródło dochodów.

W rodzinach tych może przebywać w tym samym czasie nie więcej niż troje dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność, z wyjątkiem sytuacji kiedy w rodzinie umieszczane jest rodzeństwo i rodzina zgodzi się na przyjęcie większej liczby dzieci.

W przypadku wychowywania dzieci wymagających szczególnej troski, liczba dzieci powinna być mniejsza, dostosowana do możliwości opiekunów zastępczych, w tym przede wszystkim do kwalifikacji i doświadczenia danej rodziny zastępczej.

Z rodziną zastępczą niezawodową spełniającą warunki do pełnienia funkcji rodziny zawodowej posiadającą opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz co najmniej 3- letnie doświadczenie jako rodzina zastępcza, **starosta zawiera** na wniosek tej rodziny umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej.

Z rodziną zastępczą niezawodową spełniającą warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, posiadającą pozytywną opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, **starosta może** zawrzeć, na wniosek tej rodziny, umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej.

Rodzina zastępcza zawodowa może pełnić funkcję pogotowia rodzinnego i rodziny specjalistycznej.

W rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego umieszcza się dziecko do czasu unormowania jego sytuacji, nie dłużej jednak **niż na okres 4 miesięcy**. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, okres pobytu dziecka w pogotowiu rodzinnym może być przedłużony **do 8 miesięcy lub do czasu zakończenia postępowania sądowego** dotyczącego powrotu dziecka do rodziny, przysposobienia lub umieszczenia w rodzinie zastępczej.

W rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej umieszcza się w szczególności:

- dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
- dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich;
- małoletnie matki z dziećmi;

W rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej nie można w tym samym czasie umieścić dzieci legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Z rodziną zastępczą zawodową, w której wychowuje się co najmniej **6** dzieci, spełniającą warunki do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz posiadającą co najmniej 3-letnie doświadczenie jako rodzina zastępcza zawodowa, **starosta zawiera**, na wniosek tej rodziny, umowę o prowadzenie rodzinnego domu dziecka.

Z rodziną zastępczą niezawodową lub zawodową spełniającą warunki do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, **starosta może** zawrzeć, na wniosek tej rodziny, umowę o prowadzenie rodzinnego domu dziecka.

W rodzinnym domu dziecka, w tym samym czasie, może przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej.

W razie konieczności umieszczenia w rodzinnym domu dziecka rodzeństwa, za zgodą prowadzącego rodzinny dom dziecka oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci.

Formami instytucjonalnej pieczy zastępczej są:

- **placówki opiekuńczo-wychowawcze** (prowadzone przez powiat)
- **regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne** (prowadzone przez samorząd województwa)
- **interwencyjne ośrodki preadopcyjne** (prowadzone przez samorząd województwa)

W placówce opiekuńczo-wychowawczej **typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno - terapeutycznego** są umieszczane **dzieci powyżej 10. roku życia**, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Umieszczenie dziecka poniżej 10. roku życia w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno - terapeutycznego jest możliwe w wyjątkowych przypadkach, szczególnie gdy przemawia za tym stan jego zdrowia lub dotyczy to rodzeństwa.

W placówce opiekuńczo-wychowawczej **typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno - terapeutycznego** można umieścić, w tym samym czasie, **łącznie nie więcej niż 14 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność** przebywając w pieczy zastępczej.

W placówce opiekuńczo-wychowawczej **typu rodzinnego** można umieścić, w tym samym czasie, łącznie **nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność** przebywając w pieczy zastępczej.

W razie konieczności umieszczenia w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego rodzeństwa, za zgodą dyrektora tej placówki oraz po uzyskaniu zezwolenia wojewody, jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci, **nie więcej jednak niż 10.**

Placówka opiekuńczo-wychowawcza zapewnia możliwość przyjmowania dzieci przez całą dobę.

Objęcie dziecka jedną z form pieczy zastępczej następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletności. Osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, może przebywać w dotychczasowej rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka albo placówce opiekuńczo – wychowawczej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia, jeżeli: uczy się w: szkole, w zakładzie kształcenia nauczycieli, w uczelni, u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego lub legitymuje się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i uczy się: w szkole, w zakładzie kształcenia nauczycieli, w uczelni, na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia, u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego.

Umieszczenie dziecka w pieczy następuje na podstawie orzeczenia sądu, z wyjątkiem sytuacji kiedy dziecko zostało doprowadzone do rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego lub do placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego przez Policję lub Straż Graniczną, a także w sytuacji kiedy dziecko trafia do w/w form pieczy na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. (Dz.U. z 2020 poz. 218 z póź. zm.).

W przypadku pilnej konieczności, na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka, możliwe jest umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, na podstawie umowy zawartej między rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny lub miejsce prowadzenia rodzinnego domu dziecka. O zawartej umowie starosta zawiadamia niezwłocznie sąd.

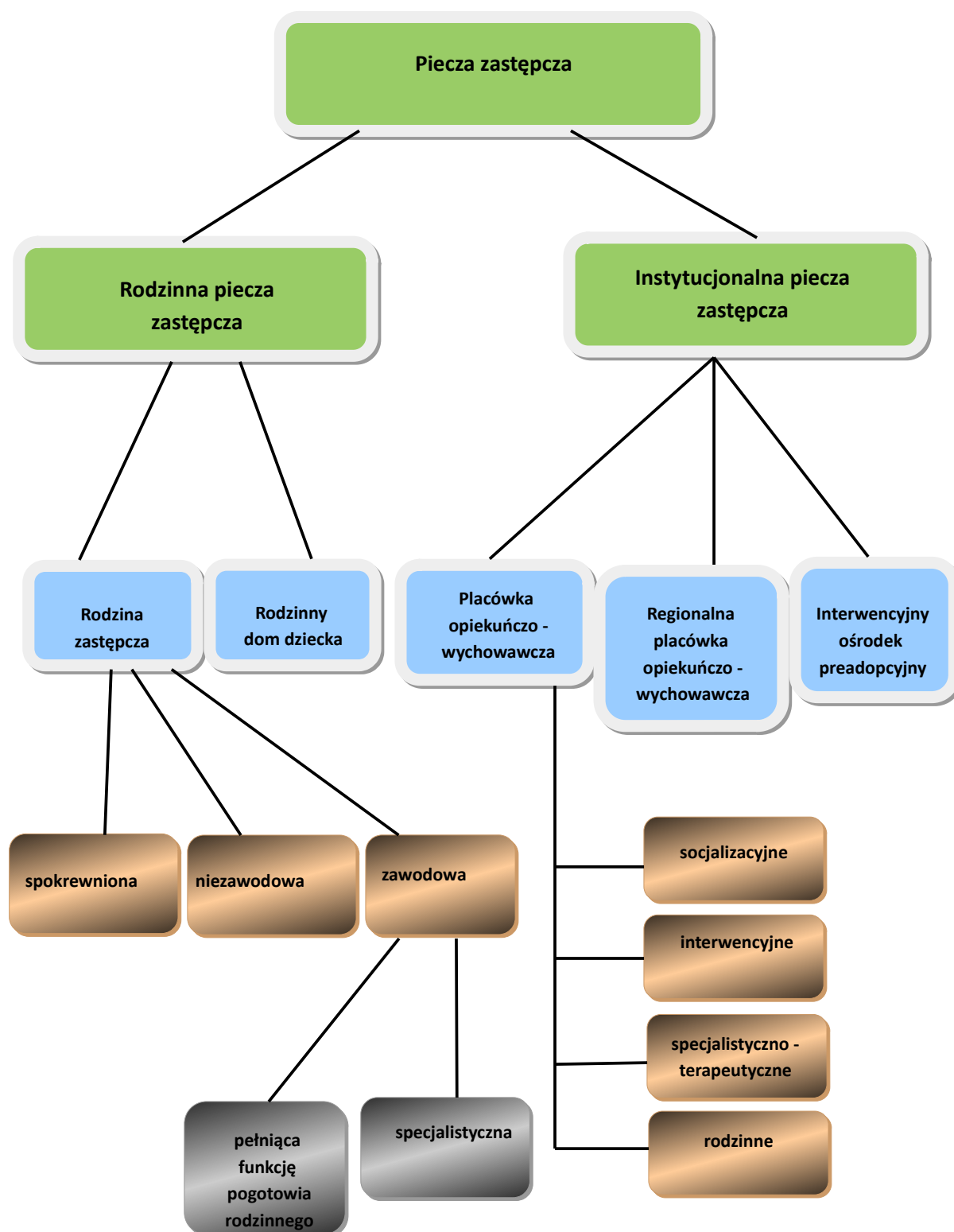
Ponadto samorząd województwa może prowadzić regionalną placówkę opiekuńczo – terapeutyczną lub interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

W regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej są umieszczane dzieci wymagające szczególnej opieki, które ze względu na stan zdrowia wymagający stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub placówce opiekuńczo – wychowawczej. W regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej można umieścić, w tym samym czasie, łącznie nie więcej niż 30 dzieci. Wojewoda, uwzględniając specyfikę i zadania regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, może zezwolić na umieszczenie większej liczby dzieci, nie więcej jednak niż 45.

W interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym umieszcza się dzieci, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, w tym samym czasie, można umieścić nie więcej niż 20 dzieci. Pobyt dziecka w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym nie może trwać dłużej niż do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia.

Regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne oraz interwencyjne ośrodki preadopcyjne zapewniają specjalistyczną opiekę medyczną i rehabilitację dzieciom umieszczonym w tych placówkach i ośrodkach.

**Struktura pieczy zastępczej w świetle ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r.
o wspieraniu rodziny
i systemie pieczy zastępczej**



II. ZADANIA POWIATU W ZAKRESIE PIELCZY ZASTĘPCZEJ

Do zadań własnych powiatu należy:

- opracowanie i realizacja 3 – letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pielczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych,
- zapewnienie dzieciom pielczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych,
- organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia,
- tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych,
- prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym,
- organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego,
- organizowanie wsparcia dla rodzinnej pielczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
 - a) grup wsparcia,
 - b) specjalistycznego poradnictwa,
- powoływanie centrów administracyjnych do obsługi placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- wyznaczanie organizatora rodzinnej pielczy zastępczej,
- zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pielczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich,
- prowadzenie rejestru danych, rejestr danych o osobach: zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej

zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka,

- kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka,
- finansowanie:
 - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo – wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo – terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo – wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne,
 - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego,
- sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie,
- przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o powstaniu za okres dłuższy niż 12 miesięcy zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty, za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2012 roku ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Starosta Kołobrzeski Zarządzeniem nr 86/2011 z dnia 24 listopada 2011 r. wyznaczył na Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu. Funkcję tę PCPR pełni od stycznia 2012 r.

Do zadań organizatora pieczy zastępczej należy w szczególności:

- prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,

- kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej,
- organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenie rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka.
- organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego,
- zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka, szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby,
- zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych,
- organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka, pomocy wolontariuszy,
- współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi,
- prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej,
- prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenie rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno

- pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę,
- przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma celu zachowanie i wzmocnienie kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawiska wypalenia zawodowego,
- zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji,
- przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy,
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

III. DIAGNOZA POWIATU

1. Sytuacja demograficzna powiatu kołobrzeskiego

Powiat Kołobrzeski jest jednym z 308 powiatów ziemskich. Powierzchnia 726 km kw. plasuje go poniżej średniej krajowej pod względem obszaru. Powiat Kołobrzeski składa się z 7 gmin. Stolicą powiatu jest Kołobrzeg. Pozostałe gminy tworzące powiat to: Dygowo, Ustronie Morskie, Rymań, Siemyśl, miasto i gmina Gościno oraz gmina Kołobrzeg.



W 124 miejscowościach wiejskich i 2 miastach (Kołobrzeg i Gościno) mieszka ok. 80 000 osób z których blisko 60% to mieszkańcy Kołobrzegu.

Liczba ludności w powiecie:

- 2016 r. - 79 450
- 2017 r. - 79 596

Liczba ludności (dane z 2018 r.) :

Powiat Kołobrzescki	Ogółem		Kobiety		Mężczyźni	
	Osób	%	Osób	%	Osób	%
Ogółem	79547	100%	41362	52%	38185	48%
Miasto Kołobrzeg	46367	58%	24582	31%	21785	27%
Gmina Kołobrzeg	10944	14%	5581	7%	5363	7%
Dygowo	5654	7%	2851	4%	2803	4%
Ustronie Morskie	3693	5%	1941	2%	1752	2%
Gościno	5130	6%	2562	3%	2568	3%
Siemyśl	3810	5%	1871	2%	1939	2%
Rymań	3949	5%	1974	2%	1975	2%

Głównym źródłem utrzymania ludności jest praca w handlu i usługach oraz rolnictwie. Na terenie powiatu działają placówki kulturalne, szkoły podstawowe, średnie, wyższe oraz inne instytucje użyteczności publicznej.

Kołobrzeg posiada port handlowy, rybacki, pasażerski i jachtowy. Podstawowymi dziedzinami gospodarki powiatu są: przetwórstwo rybne, turystyka, gospodarka morska, lecznictwo uzdrowiskowe, przemysł rolno-spożywczy i rolnictwo.

Na koniec roku 2018 bezrobocie w powiecie kołobrzesckim wynosiło 2,5 % tj. 719 osób. Natomiast na dzień 31 grudnia 2019 r. bezrobocie wynosiło 1,2 % tj. 347 osoby. W porównaniu do 2018 roku liczba bezrobotnych zmalała o 372 osoby.

2. Środowisko rodzin biologicznych i instytucje współpracujące z rodziną i dziećmi

Co roku około **40** dzieci na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Kołobrzegu jest umieszczane w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. W trakcie 2015 roku Sąd Rejonowy w Kołobrzegu wydał postanowienia o umieszczeniu **34** nowych dzieci w rodzinach zastępczych i **2** przeniesionych z placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego. Natomiast, w trakcie roku 2016 Sąd Rejonowy w Kołobrzegu wydał postanowienia o umieszczeniu **37** dzieci w rodzinach zastępczych i **7** dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. W 2017 roku Sąd Rejonowy w Kołobrzegu wydał postanowienia o umieszczeniu **29** nowych dzieci w rodzinach zastępczych.

W ciągu 2018 roku Sąd Rejonowy w Kołobrzegu wydał postanowienia o umieszczeniu **29** nowych dzieci w rodzinach zastępczych i **5** przeniesionych z rodziny zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego do rodzinnego domu dziecka. Natomiast, w trakcie roku 2019 Sąd Rejonowy w Kołobrzegu wydał postanowienia o umieszczeniu **33** dzieci w rodzinach zastępczych i **1** dziecko przeniesione z rodziny zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego do rodziny spokrewnionej oraz 1 dziecko przeniesione z rodziny niezawodowej do innej rodziny niezawodowej. A w 2020 roku (stan na dzień 30.09.2020 r.) Sąd Rejonowy w Kołobrzegu wydał postanowienia o umieszczeniu **41** nowych dzieci w rodzinach zastępczych, **1** dziecko przeniesione z rodziny zastępczej spokrewnionej do rodziny zastępczej niezawodowej oraz **1** dziecko przeniesione z rodziny zastępczej niezawodowej do innej rodziny zastępczej niezawodowej.

Na zwiększenie zagrożenia pozostawienia dziecka bez należytej opieki, a tym samym umieszczenie go w pieczy zastępczej mają wpływ przede wszystkim różnego rodzaju dysfunkcje społeczne, rzadziej choroba rodziców lub śmierć.

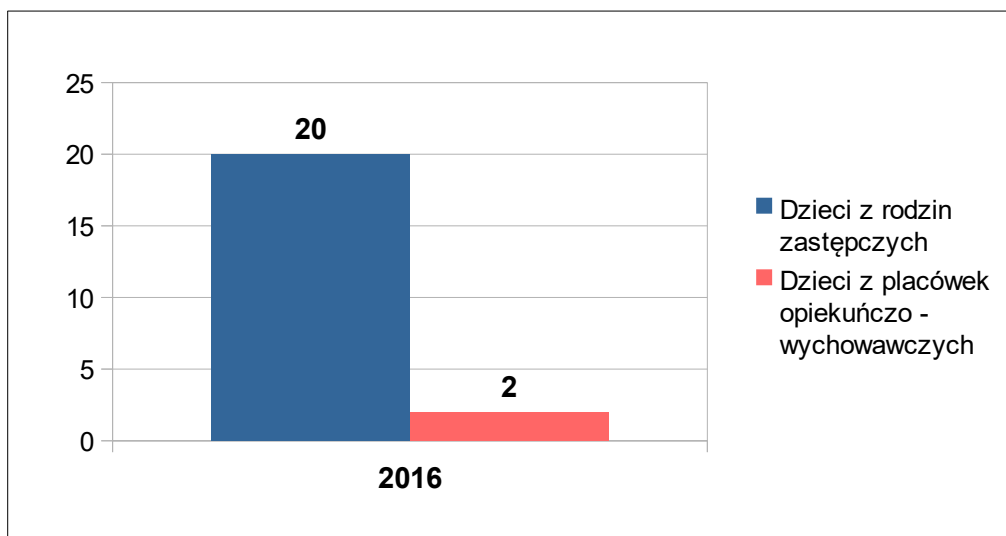
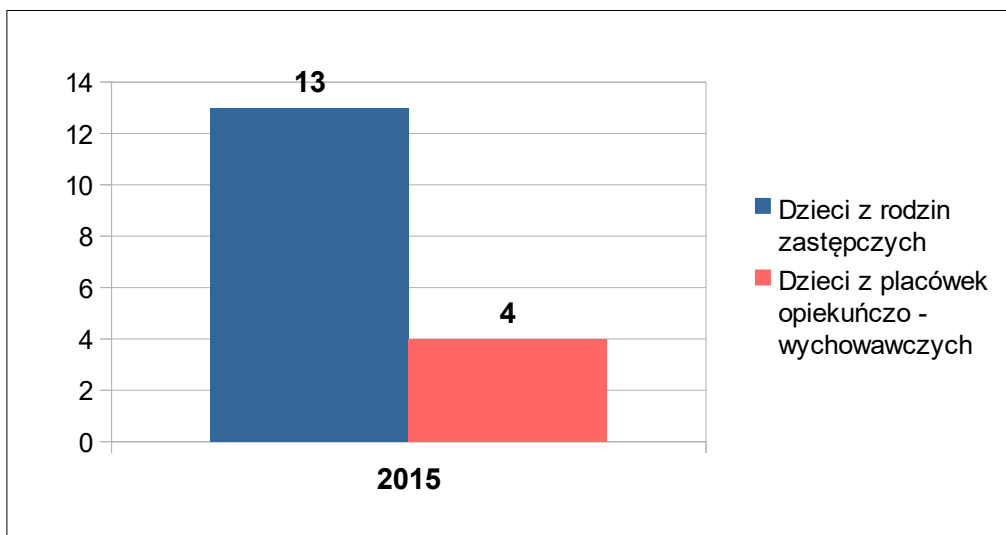
Dzieci z terenu powiatu umieszczane są w pieczy zastępczej przede wszystkim z następujących powodów:

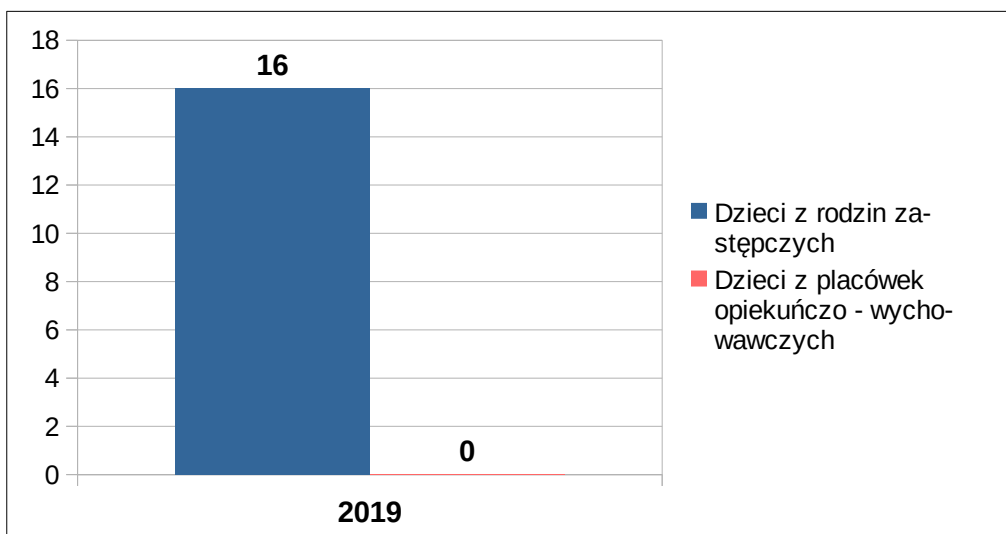
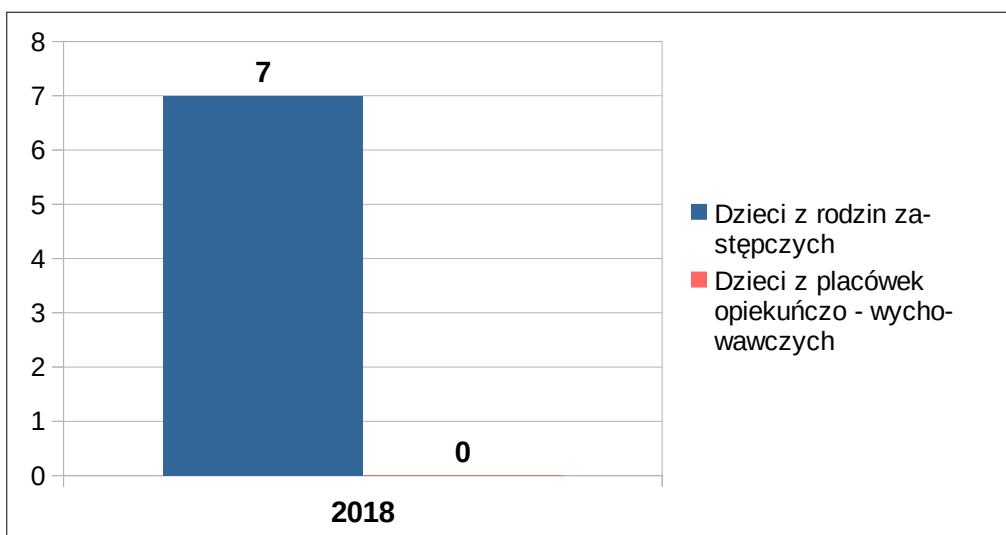
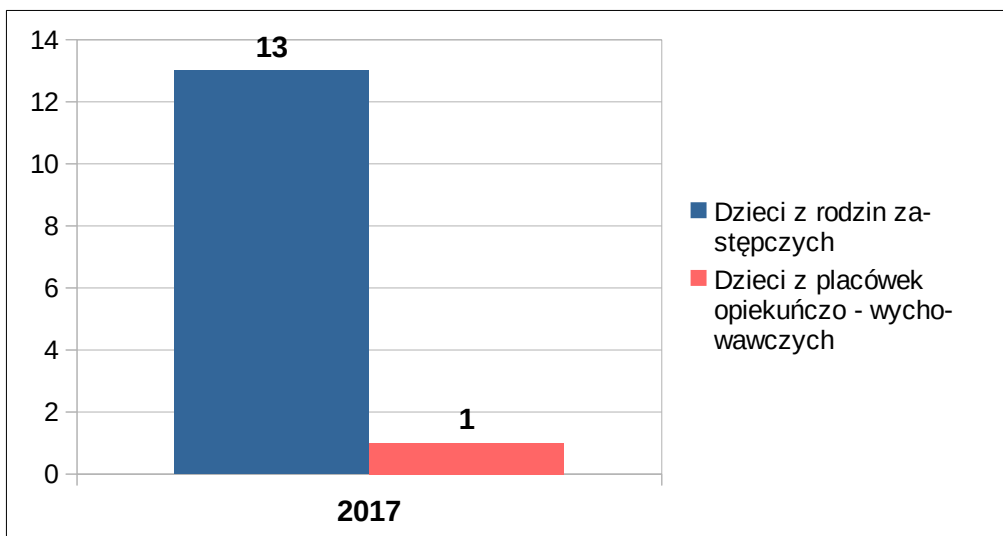
- uzależnienie od alkoholu lub substancji psychoaktywnych,
- rażące zaniedbania obowiązków względem dziecka,
- stosowanie przemocy wobec dziecka,

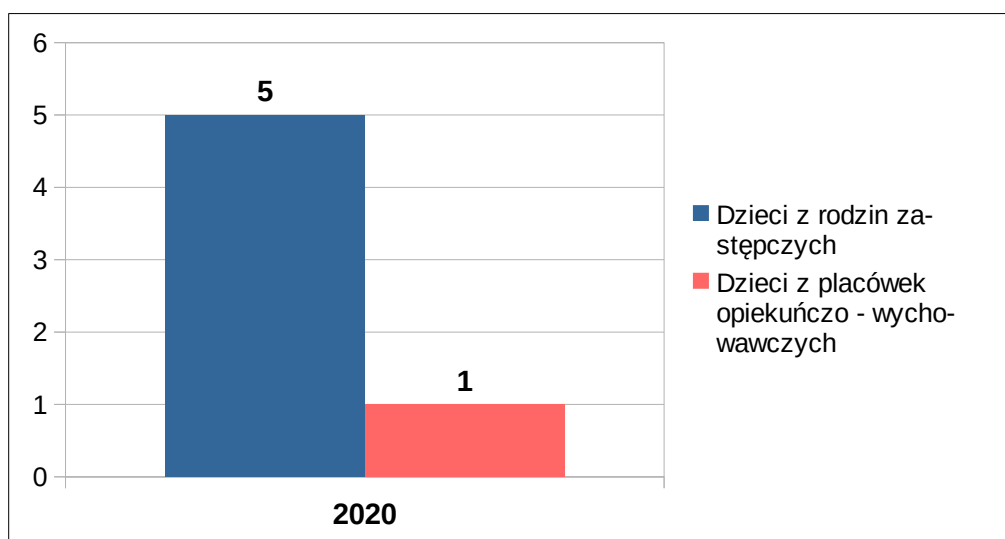
Około **10** rodzin rocznie przewycięża kryzys i odzyskuje władzę rodzicielską. W roku 2015 **17** dzieci wróciło do rodziców biologicznych (w tym **4** dzieci z placówek opiekuńczo – wychowawczych). W roku 2016 powróciło **22** dzieci (w tym **2** z placówek opiekuńczo – wychowawczych). W roku 2017 **14** dzieci powróciło do rodzin biologicznych (w tym **1** dziecko z placówki opiekuńczo – wychowawczej).

W roku 2018 **7** dzieci wróciło do rodziców biologicznych. Natomiast w roku 2019 powróciło **16** dzieci (w tym **2** ze względu na śmierć rodziny zastępczej). W 2020 (stan na 30.09.2020 r.) roku **5** dzieci powróciło do rodzin biologicznych (w tym **1** dziecko z placówki opiekuńczo – wychowawczej).

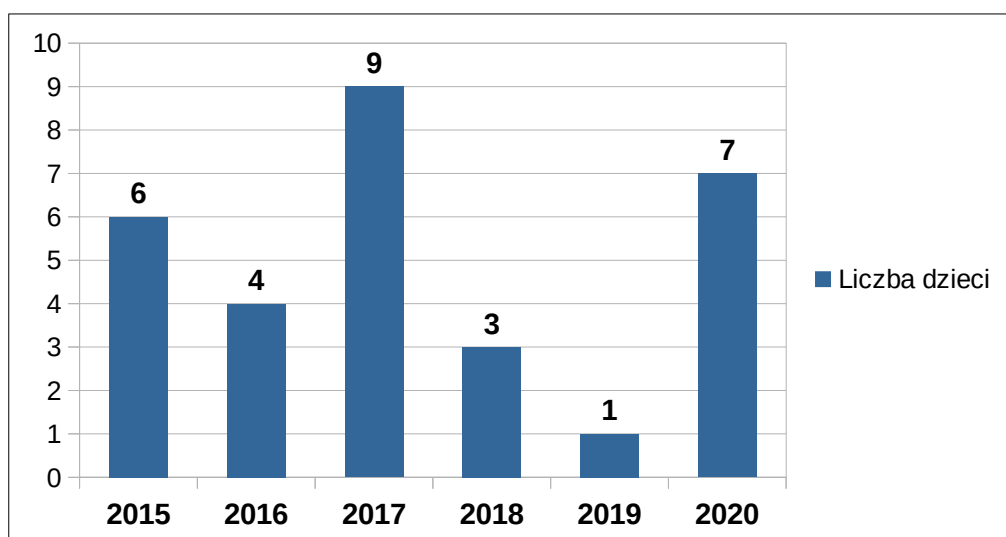
Liczba dzieci, które powróciły z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych w roku 2015, 2016 i 2017, 2018, 2019 i 2020 (stan na dzień 30.09.2020 r.)







Dzieci które mają uregulowaną sytuację prawną i uzyskały kwalifikacje do adopcji często są przysposabiane przez nowe rodziny.



Liczba dzieci adoptowanych w 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 i 2020 (stan na dzień 30.09.2020 r.)

Jednakże większość dzieci przebywa w pieczy zastępczej przez dłuższy okres czasu do osiągnięcia pełnoletności lub nawet do 25 roku życia, po spełnieniu warunków określonych w ustawie.

3. Rodzinna piecza zastępcza

W ciągu 2015 roku **116** rodzin zastępczych (w tym 1 rodzina była rozwiązana i ponownie utworzona) zapewniło opiekę i wychowanie dla **179** dzieci na terenie powiatu

kołobrzieskiego W 2016 roku **124** rodzin zastępczych objęło opieką i wychowaniem **195** dzieci. Natomiast w 2017 roku w **125** rodzinach przebywało **189** dzieci.

W ciągu 2018 roku **124** rodzin zastępczych zapewniło opiekę i wychowanie dla **188** dzieci na terenie powiatu kołobrzieskiego. W 2019 roku **120** rodzin zastępczych objęło opieką i wychowaniem **184** dzieci. Natomiast w 2020 roku (stan na dzień 30.09.2020 r.) w **125** rodzinach przebywało **189** dzieci.

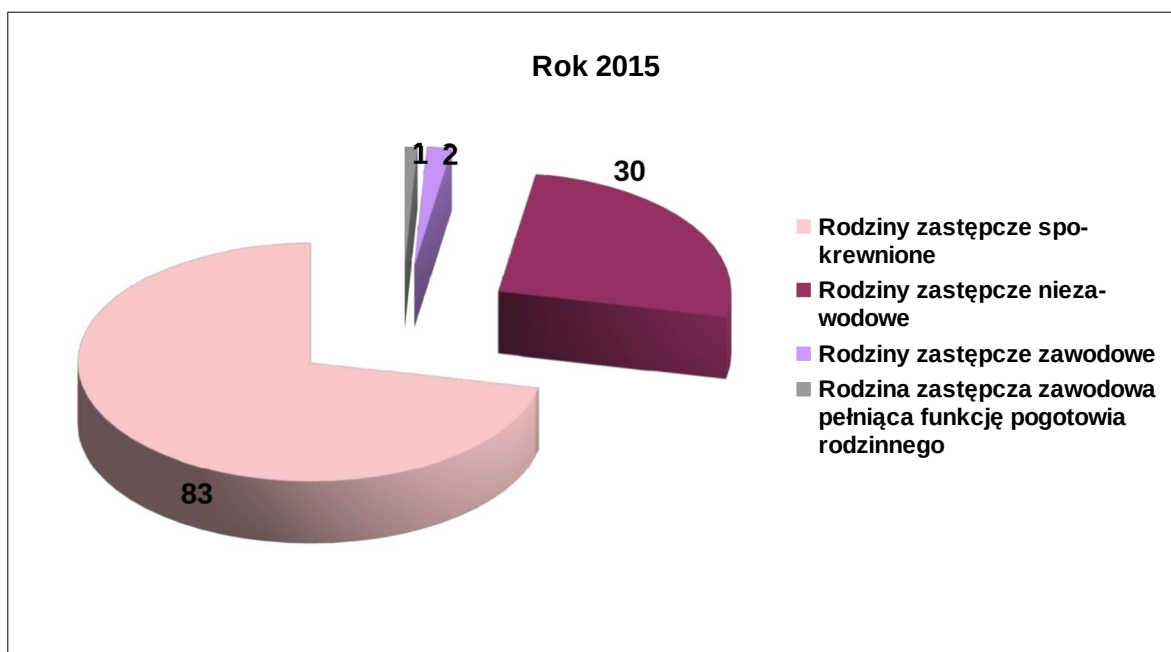
Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku, liczba rodzin zastępczych wynosiła **107**, a przebywało w nich **146** wychowanków.

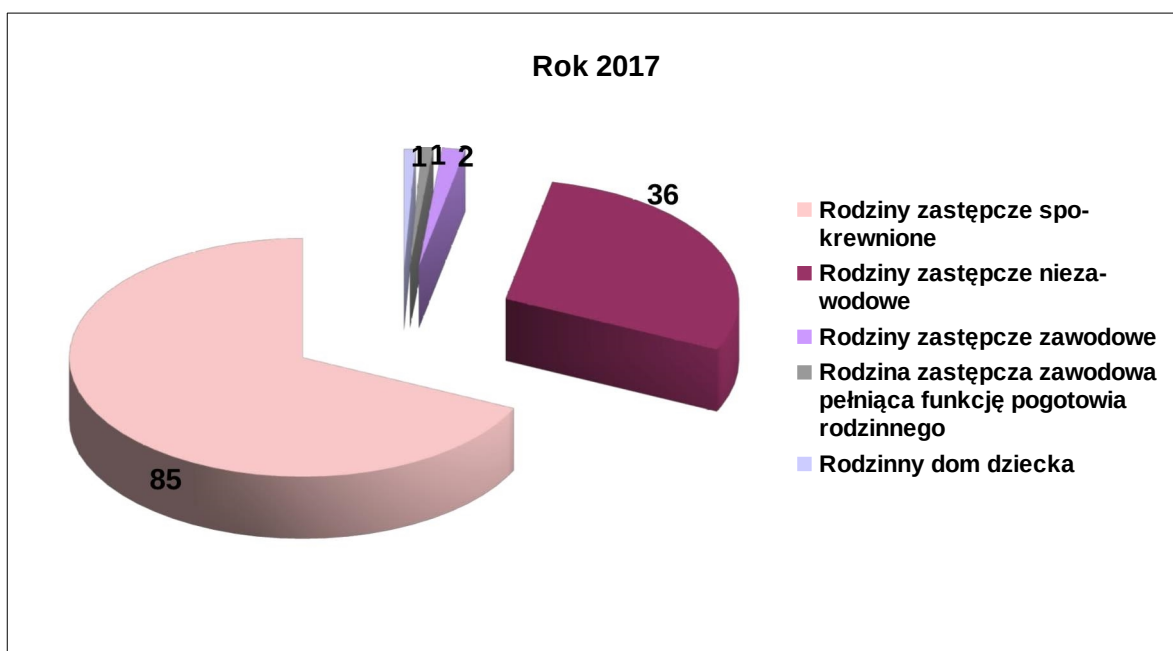
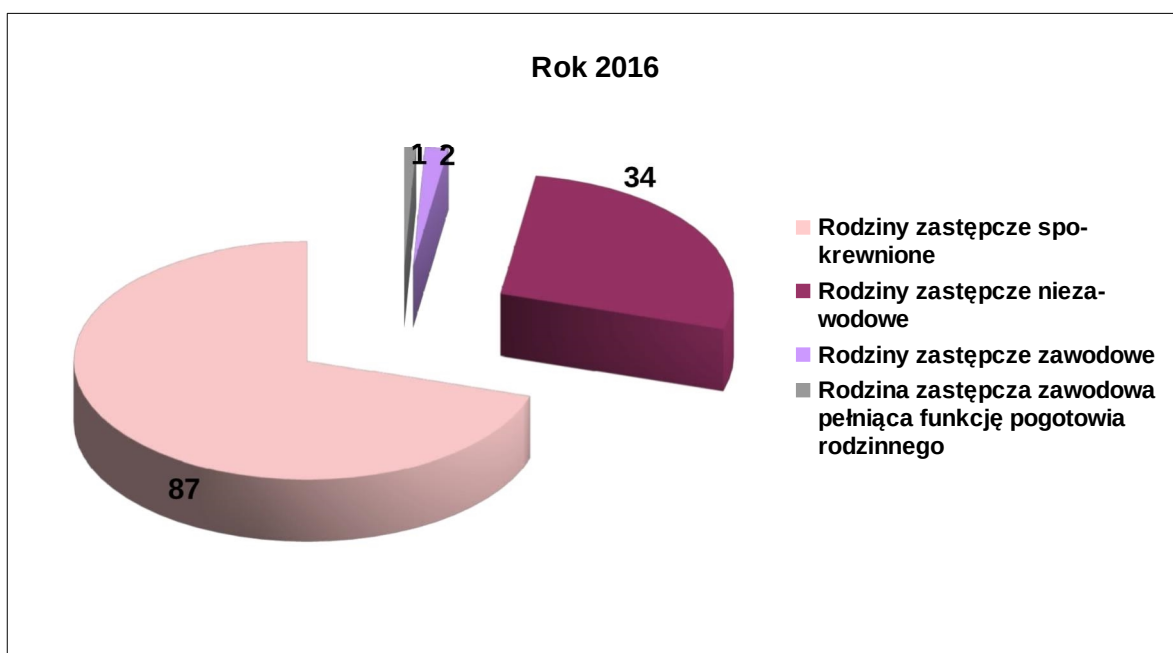
Natomiast, według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku liczba rodzin zastępczych wynosiła **112**, a przebywało w nich **149** wychowanków. Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku liczby rodzin zastępczych wynosiła **111**, a przebywało w nich **151** wychowanków.

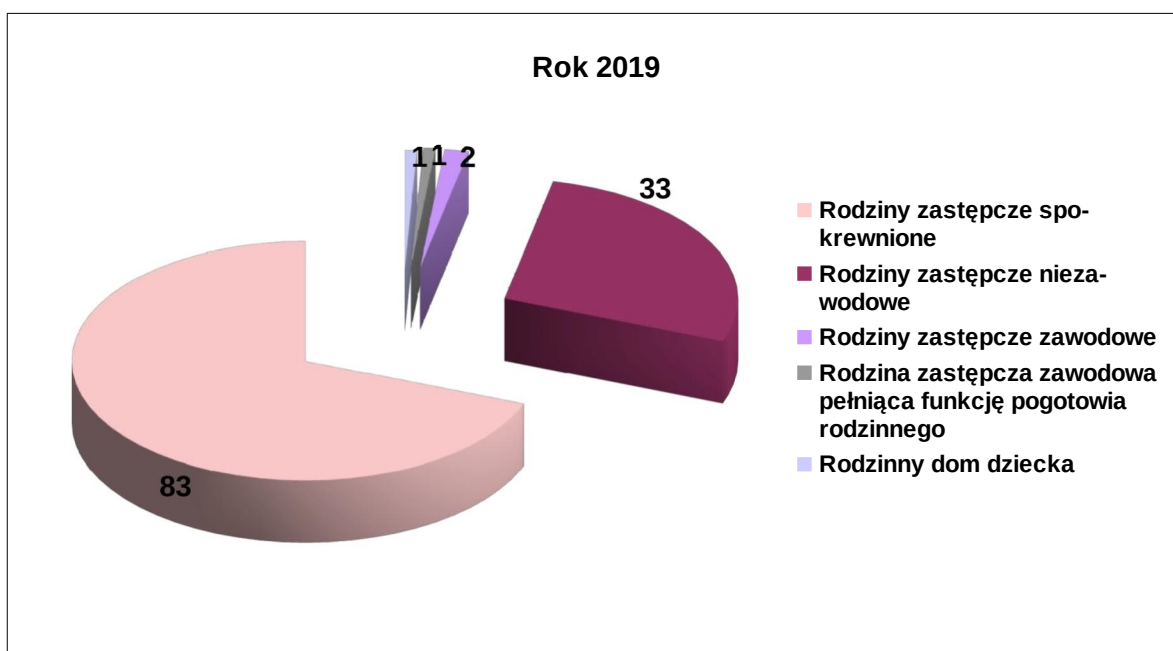
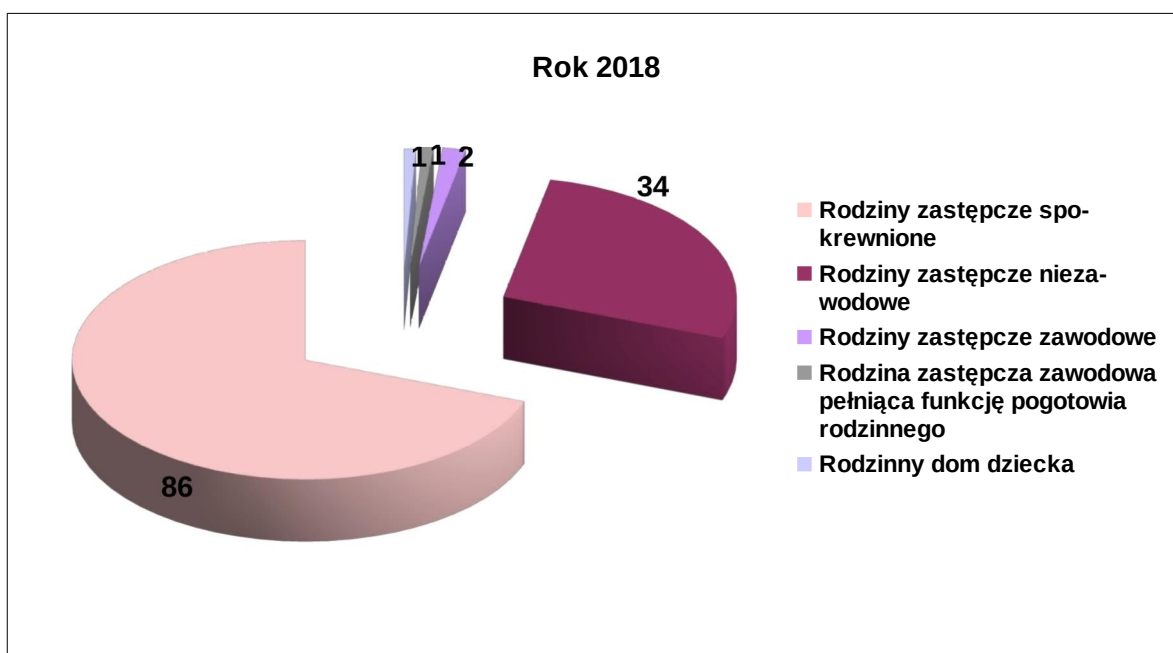
Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku liczba rodzin zastępczych wynosiła **110**, a przebywało w nich **146** wychowanków.

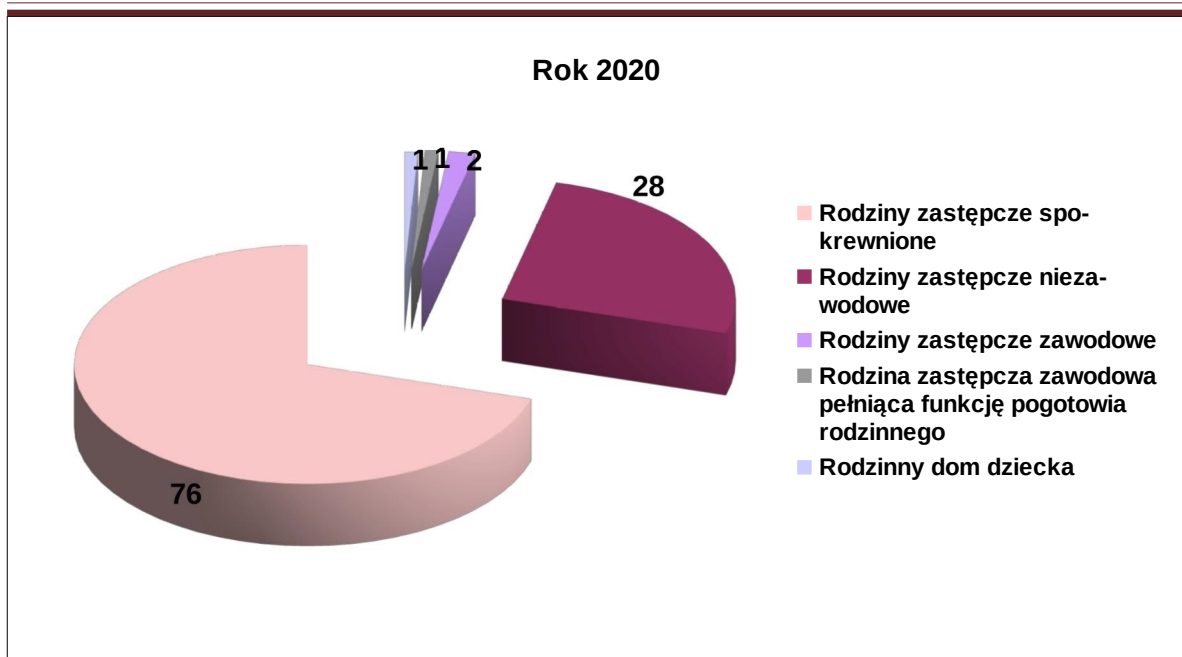
Natomiast, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku liczba rodzin zastępczych wynosiła **104**, a przebywało w nich **140** wychowanków. Stan na dzień 30 września 2020 roku liczba rodzin zastępczych wynosi **107**, a przebywało w nich **152** wychowanków.

**Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu kołobrzieskiego
w 2015, 2016 i 2017, 2018, 2019 i 2020 (stan na dzień 30.09.2020)roku w/g typu:**





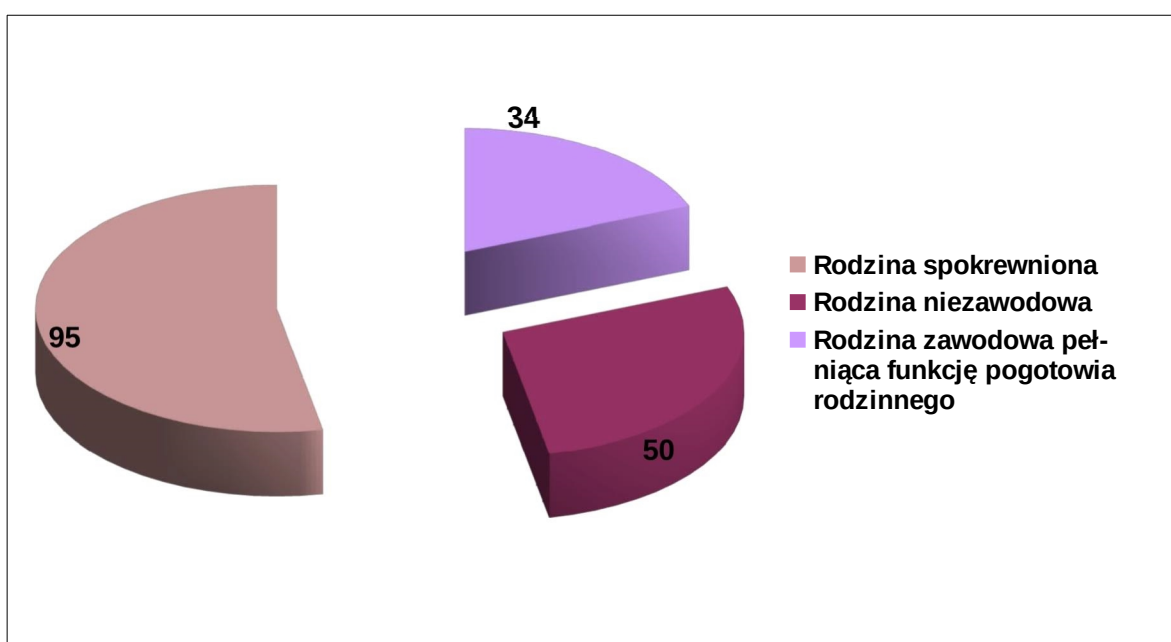




Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w 2015 roku na terenie powiatu kołobrzesckiego (179) - z tej liczby:

- 95 dzieci przebywało w rodzinach spokrewnionych,
- 50 dzieci przebywało w rodzinach niezawodowych,
- 34 dzieci przebywało w rodzinie zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego.

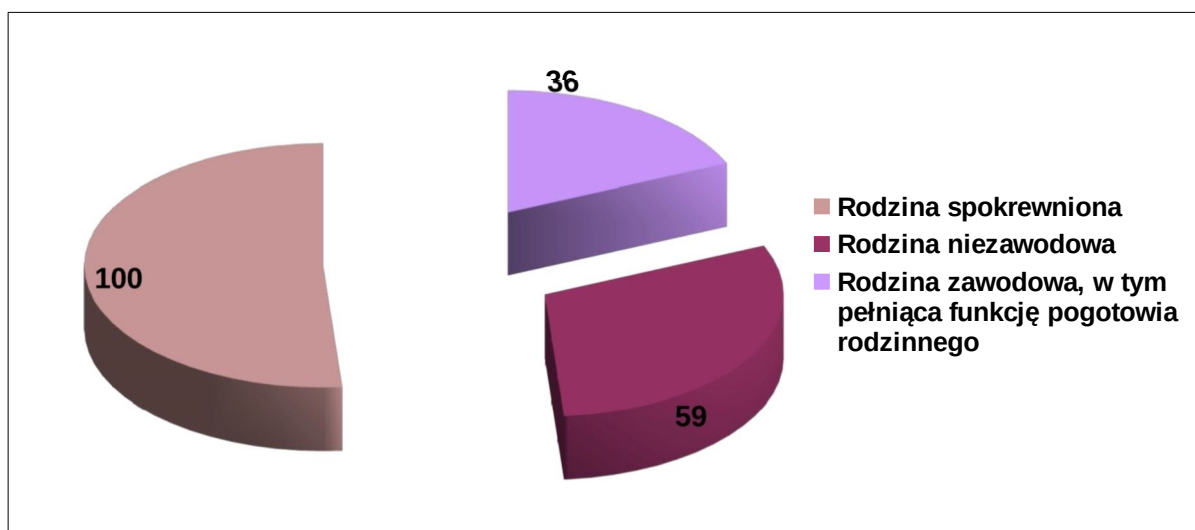
**Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w 2015 roku
na terenie powiatu kołobrzesckiego**



Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w 2016 roku na terenie powiatu kołobrzeskiego (195) - z tej liczby:

- **100 dzieci** przebywało w rodzinach spokrewnionych (w tym 9 nowych dzieci, 1 dziecko przeniesione z rodziny zawodowej),
- **59 dzieci** przebywało w rodzinach niezawodowych (w tym 9 nowych dzieci, 9 dzieci przeniesionych z rodziny zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego),
- **9 dzieci** przebywało w rodzinach zawodowych (w tym 2 dzieci zostało przeniesionych w ciągu roku z rodziny zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego),
- **27 dzieci** przebywało w rodzinie zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego (19 nowych dzieci, 8 dzieci umieszczonych w latach poprzednich).

**Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w 2016 roku
na terenie powiatu kołobrzeskiego**

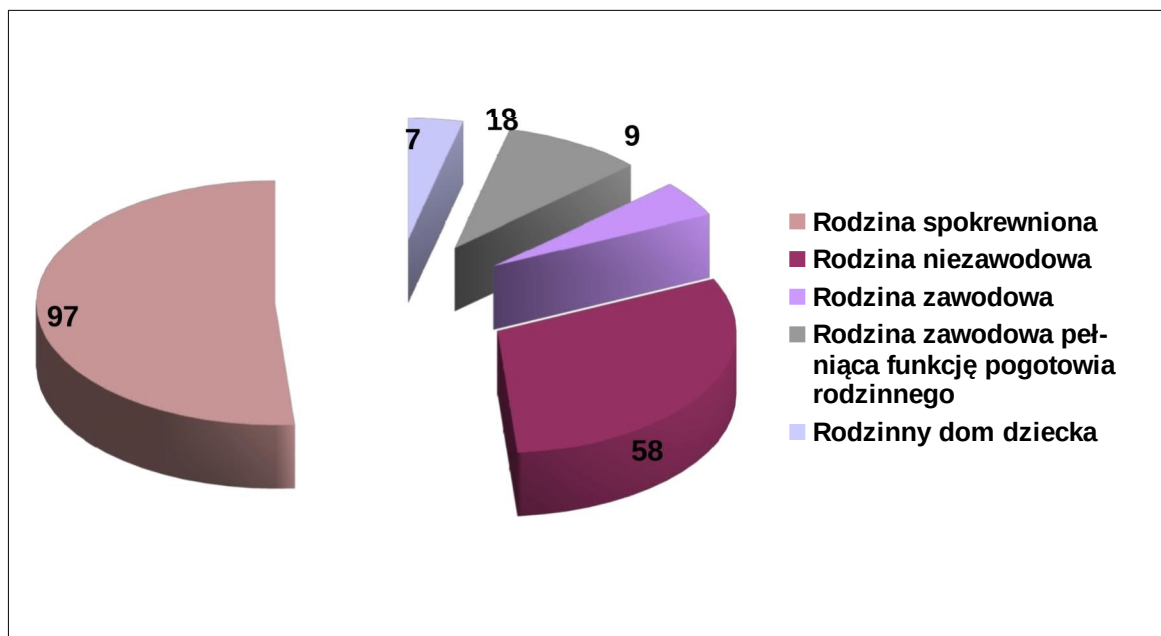


Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w 2017 roku na terenie powiatu kołobrzeskiego (189) - z tej liczby:

- **97 dzieci** przebywało w rodzinach spokrewnionych (w tym 7 nowych dzieci, 1 dziecko przeniesione z rodziny niezawodowej),
- **58 dzieci** przebywało w rodzinach niezawodowych (w tym 7 nowych dzieci, 1 dziecko przeniesione z rodziny zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego),

- **9 dzieci** przebywało w rodzinach zawodowych (w tym 2 nowych dzieci, 1 dziecko zostało przeniesione w ciągu roku z rodziny zawodowej pełniące funkcję pogotowia rodzinnego),
- **18 dzieci** przebywało w rodzinie zawodowej pełniące funkcję pogotowia rodzinnego (14 nowych dzieci, 1 dziecko w wyniku interwencji zostało umieszczone w rodzinie zawodowej pełniące funkcję pogotowia rodzinnego przebywające w niezawodowej rodzinie zastępczej, do której powróciło, 3 dzieci zostało umieszczone w latach poprzednich),
- **7 dzieci** przebywało w rodzinnym domu dziecka (6 dzieci przeniesionych w wyniku przekształcenia niezawodowej rodziny zastępczej w RDD, 1 dziecko przeniesione z zawodowej rodziny pełniące funkcję pogotowia rodzinnego).

**Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w 2017 roku
na terenie powiatu kołobrzeskiego**

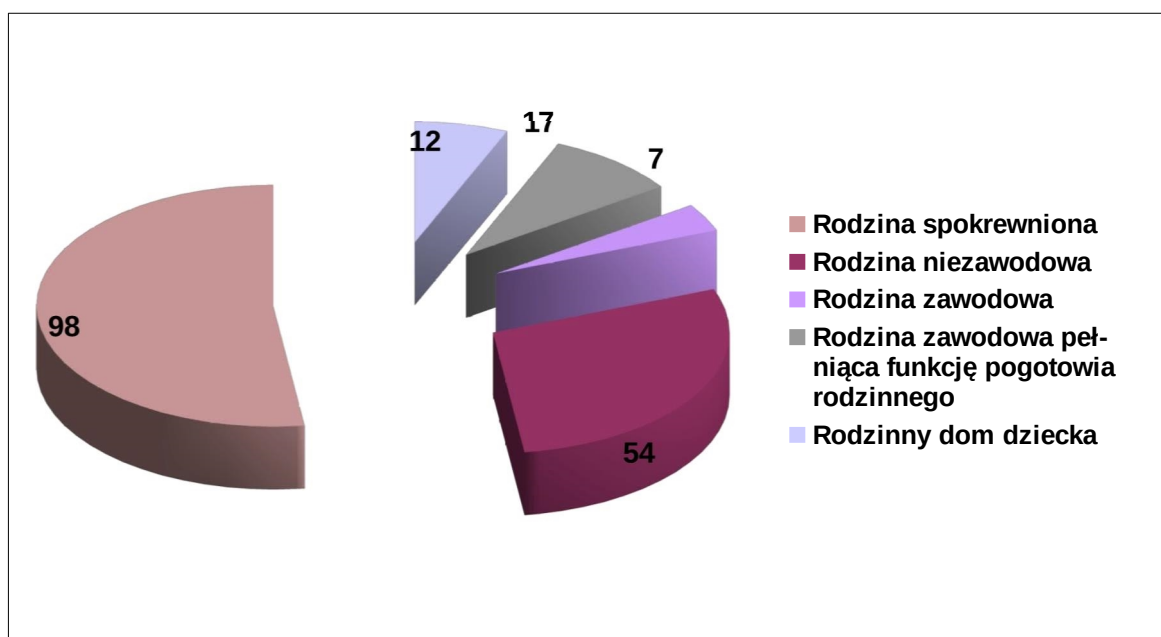


**Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w 2018 roku na
terenie powiatu kołobrzeskiego (188) - z tej liczby**

- **98 dzieci** przebywało w rodzinach spokrewnionych (w tym 9 nowych dzieci),

- **54 dzieci** przebywało w rodzinach niezawodowych (w tym 8 nowych dzieci, 2 dzieci przeniesione z rodziny zawodowej pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, 1 dziecko zostało umieszczone w rodzinie niezawodowej z powodu śmierci rodziny spokrewnionej),
- **7 dzieci** przebywało w rodzinach zawodowych (wszystkie dzieci zostały umieszczone w latach poprzednich),
- **17 dzieci** przebywało w rodzinie zawodowej pełniące funkcję pogotowia rodzinnego (12 nowych dzieci, 5 dzieci została umieszczona w latach poprzednich),
- **12 dzieci** przebywało w rodzinnym domu dziecka (7 dzieci została umieszczona w latach poprzednich, 5 dzieci przeniesione z zawodowej rodziny pełniące funkcję pogotowia rodzinnego).

Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w 2018 roku
na terenie powiatu kołobrzskiego

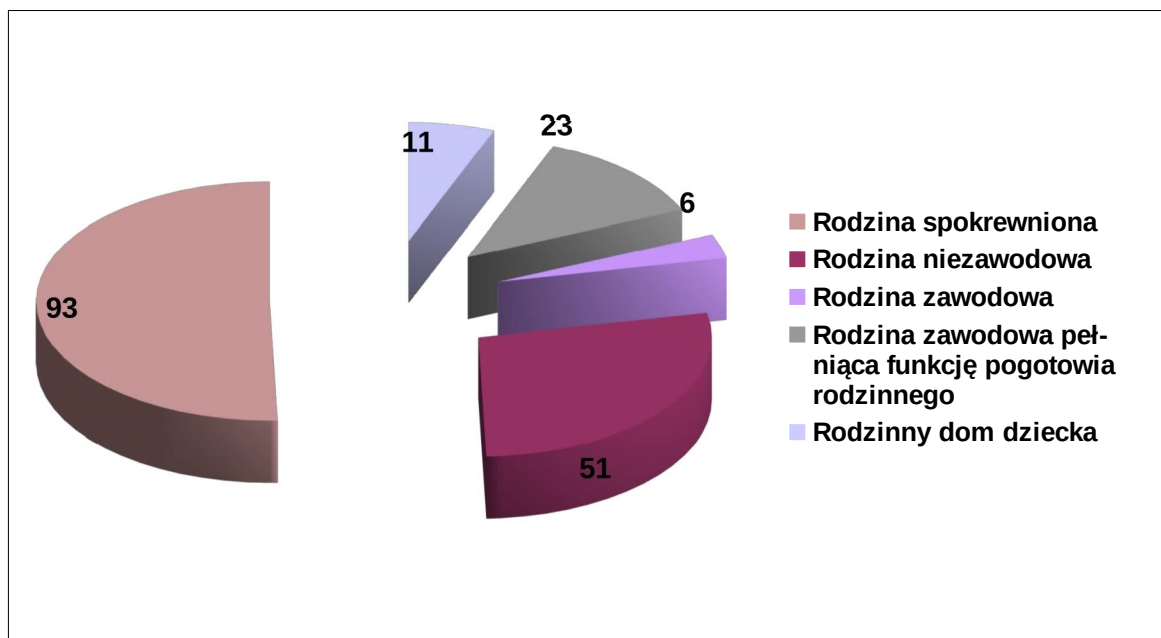


Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w 2019 roku na terenie powiatu
kołobrzskiego (184) - z tej liczby

- **93 dzieci** przebywało w rodzinach spokrewnionych (w tym 6 nowych dzieci, 1 dziecko przeniesione z pogotowia rodzinnego do spokrewnionej rodziny),
- **51 dzieci** przebywało w rodzinach niezawodowych (w tym 9 nowych dzieci, jednak 2 dzieci zostało umieszczone dwukrotnie w tej samej rodzinie, 1 dziecko przeniesione z rodziny niezawodowej do innej rodziny niezawodowej),

- **6 dzieci** przebywało w rodzinach zawodowych (wszystkie dzieci zostały umieszczone w latach poprzednich),
- **23 dzieci** przebywało w rodzinie zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego (18 nowych dzieci, 1 dziecko zostało umieszczone dwukrotnie),
- **11 dzieci** przebywało w rodzinnym domu dziecka (wszystkie dzieci zostały umieszczone w latach poprzednich).

Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w 2019 roku
na terenie powiatu kołobrzeskiego

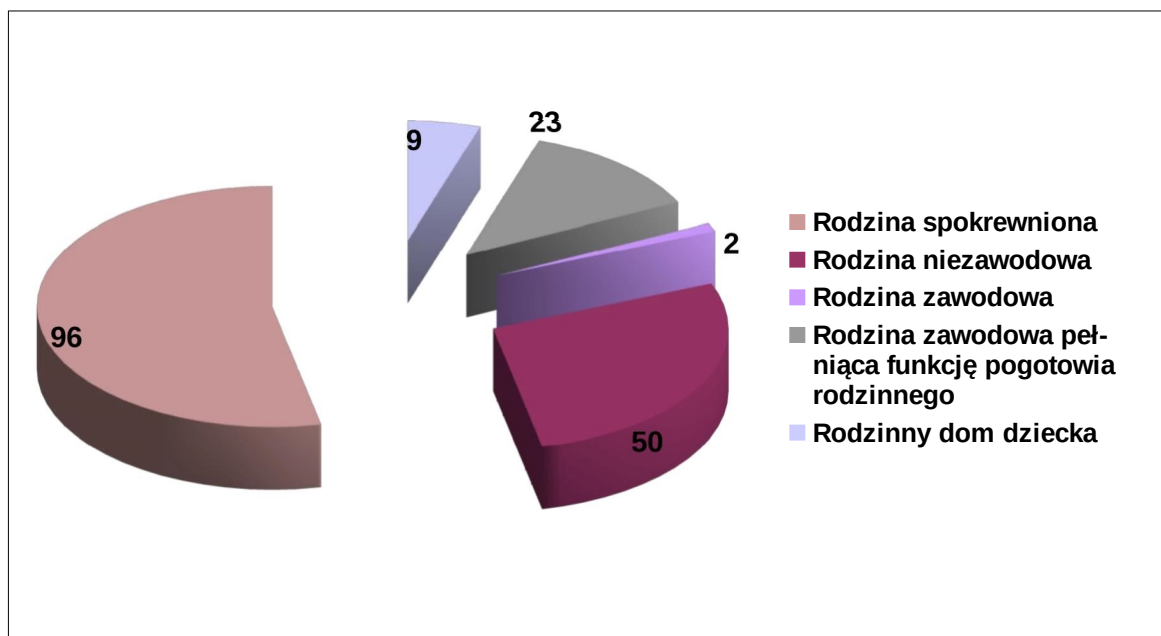


Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w 2020 (stan na dzień 30.09.2020 r.) roku na terenie powiatu kołobrzeskiego (152) - z tej liczby

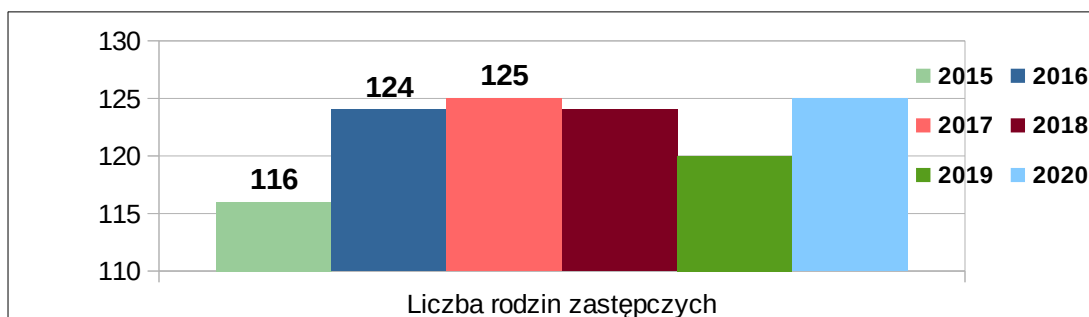
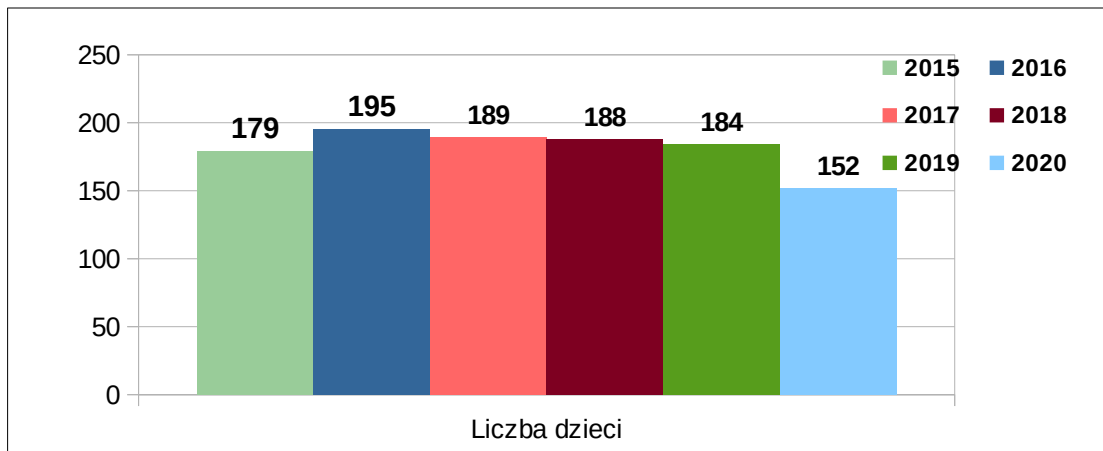
- **96 dzieci** przebywało w rodzinach spokrewnionych (w tym 11 nowych dzieci)
- **50 dzieci** przebywało w rodzinach niezawodowych (w tym 15 nowych dzieci, 2 dzieci przeniesione ze spokrewnionej rodziny zastępczej do rodziny niezawodowej oraz 1 dziecko przeniesione z rodziny zastępczej niezawodowej do innej rodziny zastępczej niezawodowej),

- **10 dzieci** przebywało w rodzinach zawodowych (w tym 4 nowych dzieci, 6 dzieci zostało umieszczonych w latach poprzednich, 1 usamodzielnio się, 3 dzieci zostało adoptowanych),
- **23 dzieci** przebywało w rodzinie zawodowej pełniacej funkcję pogotowia rodzinnego (w tym 17 nowych dzieci, 1 dziecko usamodzielnio się, 8 dzieci przeniesione do innych rodzin niezawodowych, 2 dzieci powróciło do placówki opiekuńczo – wychowawczej z której uciekły, 6 dzieci zostało umieszczone w poprzednich latach),
- **9 dzieci** przebywało w rodzinnym domu dziecka (wszystkie dzieci zostały umieszczone w latach poprzednich).

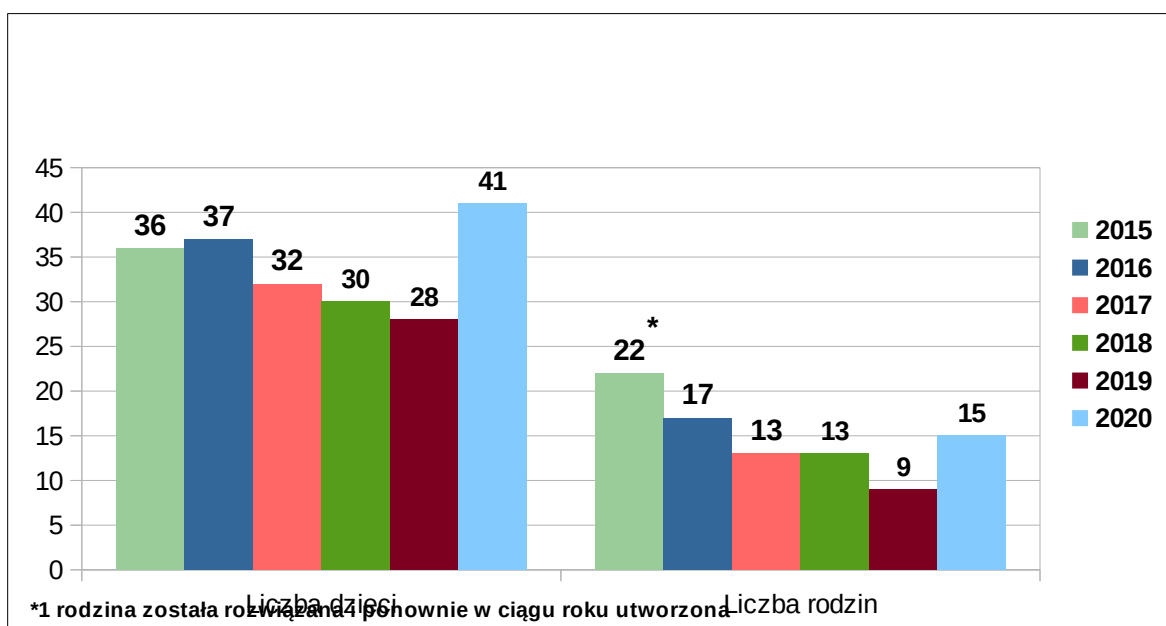
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w 2020 roku
na terenie powiatu kołobrzskiego

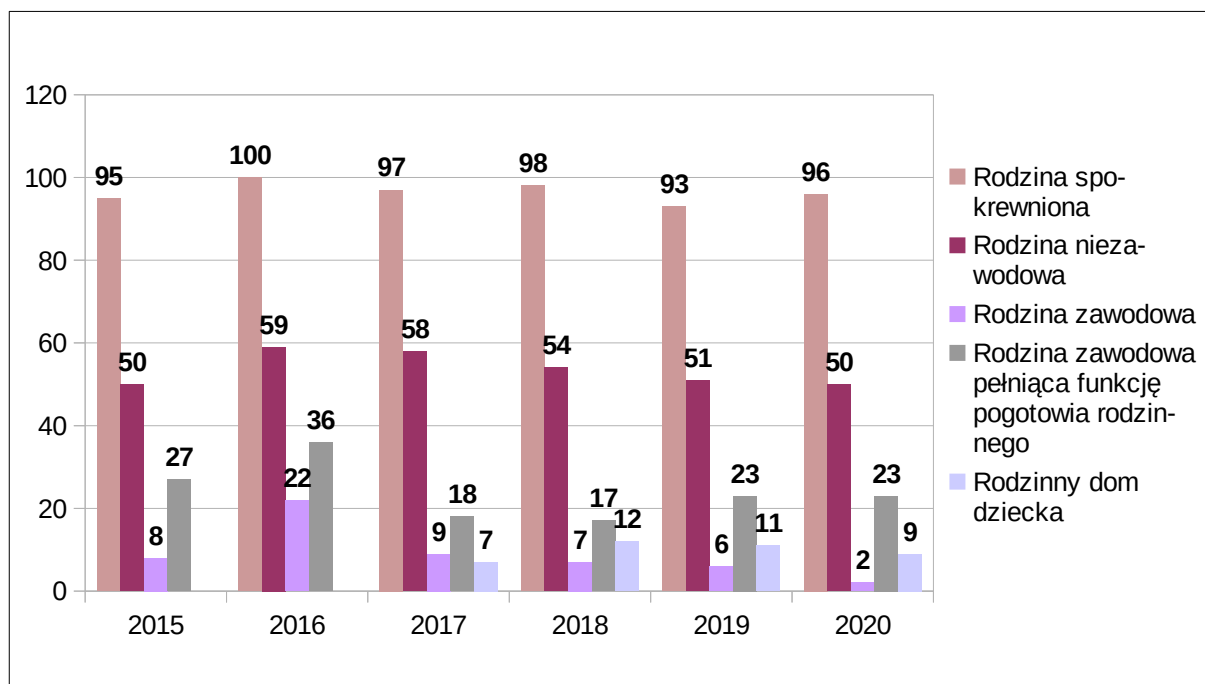


Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz liczba rodzin zastępczych funkcjonujących w 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 i 2020 (stan na dzień 30.09.2020) roku



Liczba nowych rodzin zastępczych powstałych w 2015, 2016, 2017, 2018 i 2019 i 2020 (stan na dzień 30.09.2020) roku oraz liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (po raz pierwszy) w 2015, 2016, 2017, 2018 i 2019 2020 (stan na dzień 30.09.2020) roku funkcjonujących w powiecie kołobrzeskim





Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu kołobrzeskiego w latach 2015- 2019 oraz 2020 roku (stan na dzień 30.09.2020)

Jak zostało przedstawione powyżej, w powiecie kołobrzeskim funkcjonuje najwięcej rodzin spokrewnionych i niezawodowych, jednakże spokrewnionych z dzieckiem.

W rodzinach zastępczych umieszczone zostały również dzieci z terenu innych powiatów na podstawie zawartych porozumień.

W 2015 r. **19** dzieci w 14 rodzinach zastępczych, w 2016 roku **12** dzieci w 11 rodzinach zastępczych, w 2017 roku **12** dzieci w 11 rodzinach zastępczych, w 2018 roku **20** dzieci w 15 rodzinach zastępczych, w 2019 roku **19** dzieci w 16 rodzinach zastępczych a w 2020 roku (stan na dzień 30.09.2020) **19** dzieci w 16 rodzinach zastępczych.

Ponadto, w 2015 roku **30** dzieci, w 2016 roku **28** dzieci, a w 2017 roku **24** dzieci, w 2018 roku **25** dzieci, w 2019 roku **24** dzieci a w 2020 roku (stan na dzień 30.09.2020 r.) **22** dzieci z terenu powiatu kołobrzeskiego zostały umieszczone w rodzinach zastępczych różnego typu na terenach innych powiatów, również na podstawie zawartych porozumień.

4. Piecza instytucjonalna

Na terenie powiatu kołobrzesckiego nie funkcjonuje placówka opiekuńczo – wychowawcza. W związku, z tym dzieci, wobec których istnieje konieczność zabezpieczenia pieczy w placówce opiekuńczo – wychowawczej, umieszczane są w placówkach poza terenem powiatu na podstawie porozumienia w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce.

W roku 2015 Sąd Rejonowy w Kołobrzegu wydał **2** postanowienia w sprawie umieszczenia **4** dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Rok 2015 był rokiem, w którym w stosunku do roku ubiegłego umieszczono niższą liczbę nowych dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, a w sumie było ich **10**.

Natomiast, w roku 2016 Sąd Rejonowy w Kołobrzegu wydał **4** postanowienia w sprawie umieszczenia **7** dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Rok 2016 był rokiem, w którym w stosunku do roku ubiegłego umieszczono niższą liczbę nowych dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, a w sumie było ich **8** (w tym 1 interwencyjnie). W trakcie roku koniecznym było przeniesienie **4** wychowanków z placówki opiekuńczo – wychowawczej na terenie powiatu sławieńskiego, która została zlikwidowana, do placówki opiekuńczo – wychowawczej na terenie powiatu sępoleńskiego.

W roku 2017 Sąd Rejonowy w Kołobrzegu nie wydał żadnych postanowień w sprawie umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Rok 2017 był rokiem, w którym w stosunku do roku ubiegłego umieszczono niższą liczbę nowych dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, a w sumie było ich **3** (w tym 1 interwencyjnie). W trakcie roku koniecznym było przeniesienie **2** wychowanków umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem do placówki opiekuńczo – wychowawczej.

W roku 2018 Sąd Rejonowy w Kołobrzegu wydał **3** postanowienia w sprawie umieszczenia **8** dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Rok 2018r. był rokiem, w którym w stosunku do roku ubiegłego umieszczono wyższą liczbę nowych dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, a w sumie było ich **5**. **3** dzieci zostało przeniesionych z zawodowej rodziny zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, a **2** dzieci z niezawodowej rodziny zastępczej, która zrezygnowała z tej funkcji dla tych dzieci.

W roku 2019 Sąd Rejonowy w Kołobrzegu, wydał **7** postanowień w sprawie umieszczenia **12** dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Rok 2019 r. był rokiem, w którym w stosunku do roku ubiegłego umieszczono taką samą, stosunkowo niską liczbę nowych dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, a w sumie było ich **5. 2** dzieci zostało przeniesione z zawodowej rodziny zastępczej pełniąc funkcję pogotowia rodzinnego, a **3** dzieci zostało umieszczonych, na podstawie postanowienia wydanego w 2018r. (w tym 1 dziecko zostało umieszczone w pogotowiu rodzinnym), **1** dziecko trafiło do placówki na podstawie interwencji.

W roku 2020 (stan na dzień 30.09.2020 r.) Sąd Rejonowy w Kołobrzegu wydał **8** postanowień w sprawie umieszczenia **17** dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Wszystkim dzieciom powiat kołobrzeski zapewnił opiekę i wychowanie w rodzinnej pieczy zastępczej.

5. Usamodzielnienie wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i placówki

Okres przebywania dzieci w pieczy zastępczej uzależniony jest od wieku dziecka i możliwości uregulowania jego sytuacji prawnej. W przypadku małych dzieci do 7. roku życia okres ten jest stosunkowo krótki. Wobec części dzieci, rodzice odzyskują prawa i możliwy jest ich powrót do rodzinnego domu. Starsze dzieci często pozostają w pieczy do czasu ukończenia 18. roku życia.

Osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, zwanej dalej „osobą usamodzielnianą”, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu, przyznaje się pomoc na:

- kontynuowanie nauki,
- usamodzielnienie,
- zagospodarowanie.

Pomoc ta jest przyznawana lub udzielana na wniosek osoby usamodzielnianej. Wniosek o przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki i pomocy na usamodzielnienie osoba usamodzielniana składa w powiecie właściwym ze względu na miejsce zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy zastępczej.

Wniosek o przyznanie pomocy na zagospodarowanie oraz o udzielenie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych lub w uzyskaniu zatrudnienia składa się w powiecie właściwym ze względu na miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej.

Osobie usamodzielnianej udziela się również pomocy w uzyskaniu:

- odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- zatrudnienia.

Przez osobę usamodzielnianą rozumie się również osobę, której pobyt w rodzinnej pieczy zastępczej ustał na skutek śmierci osób tworzących rodzinę zastępczą lub osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka, w okresie 6 miesięcy przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności.

Osoba usamodzielniana co najmniej rok przed osiągnięciem przez nią pełnoletności wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby. Z kolei co najmniej miesiąc przed osiągnięciem pełnoletności, opracowywany jest przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia indywidualny program usamodzielnienia, który następnie jest zatwierdzany przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się na czas nauki, do czasu jej ukończenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 lat.

Pomoc na usamodzielnienie może zostać wypłacona, w zależności od ustaleń indywidualnego planu usamodzielnienia, jednorazowo lub w ratach, nie później jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26. roku życia.

W przypadku gdy osoba usamodzielniana kontynuuje naukę, pomoc pieniężną na usamodzielnienie wypłaca się po ukończeniu nauki. W uzasadnionych przypadkach może zostać ona wypłacona w trakcie trwania nauki.

W 2015 roku pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki wypłacona była dla **41** wychowanków rodzin zastępczych oraz dla **9** wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Ponadto przyznano pomoc na usamodzielnienie dla **7** wychowanków rodziny zastępczej, a także dla **4** wychowanków placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Przyznano również pomoc na zagospodarowanie w formie pieniężnej oraz w formie rzeczowej dla **7** wychowanków rodziny zastępczej oraz dla **1** wychowanka placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Łącznie pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie wypłacono dla **50** wychowanków na podstawie decyzji administracyjnych, które wydano po przeprowadzeniu wywiadów środowiskowych w przypadku wychowanków usamodzielnionych przed 1 stycznia 2012r. oraz po dokonaniu oceny sytuacji osób ubiegających się o pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, a także po przedłożeniu przez nich zaświadczeń potwierdzających kontynuację nauki.

W 2016 roku pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki wypłacona była dla **35** wychowanków rodzin zastępczych oraz dla **5** wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Ponadto, przyznano dla **3** wychowanków rodziny zastępczej pomoc pieniężną na usamodzielnienie. Natomiast pomoc na zagospodarowanie w formie pieniężnej oraz w formie rzeczowej przyznano dla **6** wychowanków rodziny zastępczej.

Łącznie pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie wypłacono dla **41** wychowanków na podstawie decyzji administracyjnych, które wydano po przeprowadzeniu wywiadów środowiskowych w przypadku wychowanków usamodzielnionych przed 1 stycznia 2012r. oraz po dokonaniu oceny sytuacji osób ubiegających się o pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, a także po przedłożeniu przez nich zaświadczeń potwierdzających kontynuację nauki.

W 2017 roku pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki wypłacona była dla **39** wychowanków rodzin zastępczych oraz dla **5** wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Ponadto przyznano pomoc pieniężną na usamodzielnienie dla **8** wychowanków rodziny zastępczej oraz dla **2** wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Przyznano również pomoc pieniężną na zagospodarowanie w formie pieniężnej oraz w formie rzeczowej dla **9** wychowanków rodziny zastępczej oraz dla **2** wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Łącznie pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie wypłacono dla **44** wychowanków na podstawie **28** decyzji administracyjnych, które wydano po dokonaniu oceny sytuacji osób ubiegających się o pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, a także po przedłożeniu przez nich zaświadczeń potwierdzających kontynuację nauki.

W 2018 roku pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki wypłacona była dla **28** wychowanków rodzin zastępczych oraz dla **5** wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych .

Ponadto przyznano dla **5** wychowanków rodziny zastępczej oraz dla **1** wychowanka instytucjonalnej pieczy zastępczej pomoc pieniężną na usamodzielnienie .

Przyznano również pomoc na zagospodarowanie w formie pieniężnej oraz w formie rzeczowej dla **6** wychowanków rodziny zastępczej oraz dla **1** wychowanka instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Łącznie pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie wypłacono dla **36** wychowanków na podstawie **47** decyzji administracyjnych, które wydano po dokonaniu oceny sytuacji osób ubiegających się o pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, a także po przedłożeniu przez nich zaświadczeń potwierdzających kontynuację nauki.

W 2019 roku pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki wypłacona była dla **28** wychowanków rodzin zastępczych oraz dla **6** wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych .

Ponadto przyznano dla **11** wychowanków rodziny zastępczej oraz dla **5** wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej pomoc pieniężną na usamodzielnienie.

Przyznano również pomoc na zagospodarowanie w formie pieniężnej oraz w formie rzeczowej dla **11** wychowanków rodziny zastępczej oraz dla **4** wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Łącznie pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie wypłacono dla **43** wychowanków na podstawie **48** decyzji administracyjnych, które wydano po dokonaniu oceny sytuacji osób ubiegających się o pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, a także po przedłożeniu przez nich zaświadczeń potwierdzających kontynuację nauki.

W 2020 roku (stan na dzień 30.09.2020 r.) pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki wypłacona była dla **31** wychowanków rodzin zastępczych oraz dla **8** wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych .

Ponadto przyznano dla **9** wychowanków rodziny zastępczej pomoc pieniężną na usamodzielnienie.

Przyznano również pomoc na zagospodarowanie w formie pieniężnej oraz w formie rzeczowej dla **9** wychowanków rodziny zastępczej oraz dla **1** wychowanka instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Łącznie pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie wypłacono dla **43** wychowanków na podstawie **37** decyzji administracyjnych, które wydano po dokonaniu oceny sytuacji osób ubiegających się o pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, a także po przedłożeniu przez nich zaświadczeń potwierdzających kontynuację nauki.

6. Pobyt w mieszkaniu chronionym

Mieszkanie chronione zgodnie z art. 36 pkt. 2, lit. n ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej jest niepieniężnym świadczeniem z pomocy społecznej. Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia albo zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione ma zapewniać warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną.

Zgodnie z art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej opłaty za pobyt w mieszkaniu chronionym ustala w drodze uchwały Rada Powiatu. Jednak w myśl art. 97 ust.1 ustawy o pomocy społecznej osoby, u których dochód nie przekracza kwoty kryterium dochodowego nie ponoszą opłat.

Mieszkanie chronione zostało utworzone w powiecie kołobrzeskim w 2011 r. dzięki staraniom Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu, które pozyskało środki finansowe z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej na realizację zadania publicznego pod nazwą: „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w roku 2011r.”

Mieszkanie chronione utworzone przez powiat kołobrzeski przeznaczone jest dla 3 usamodzielniających się wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze do czasu ukończenia nauki, nie dłużej niż do 25 roku życia.

W 2015 roku do mieszkania chronionego zostało skierowanych **2** usamodzielnianych wychowanków z rodziny zastępczej. W 2016 roku zamieszkiwało łącznie **3** usamodzielnianych wychowanków (**1** z młodzieżowego ośrodka wychowawczego i **2** z rodziny zastępczej). W ciągu roku **1** wychowanka rodziny zastępczej założyła własną

rodzinę i wyprowadziła się. W mieszkaniu chronionym przez cały rok 2017 zamieszkiwały łącznie 2 usamodzielniane wychowanki (1 z młodzieżowego ośrodka wychowawczego i 1 z rodziny zastępczej). W ciągu roku obydwie wychowanki założyły własne gospodarstwo domowe i wyprowadziły się.

W 2018 roku do mieszkania chronionego został skierowanych 1 usamodzielniany wychowanek. W 2019 roku zamieszkiwało łącznie 2 usamodzielnianych wychowanków. W roku 2020 (stan na dzień 30.09.2020 r.) zamieszkuje 2 usamodzielnianych wychowanków.

7. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych. Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu). Jest ona efektywną metodą identyfikacji słabych i mocnych stron powiatu oraz badania szans i zagrożeń jakie stoją przed powiatem.

Analiza SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- „**mocne strony**” – są to uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią silne strony powiatu i które należy wykorzystać sprzyjając będą jego rozwojowi (należy utrzymać je jako mocne strony);
- „**słabe strony**” – są to uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią słabe strony powiatu i które niewyeliminowane utrudniać będą jego rozwój (ich oddziaływanie należy minimalizować);
- „**szanse**” – są to uwarunkowania zewnętrzne, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności powiatu, ale które mogą być traktowane jako szanse i wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi powiatu;
- „**zagrożenia**” – są to uwarunkowania zewnętrzne, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności powiatu, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jego rozwoju (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na rozwój powiatu).

Analiza dotyczy sytuacji, w jakiej obecnie znajduje się powiat, pozwala sformułować koncepcję zrównoważonego rozwoju.

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów życia społeczno – gospodarczego powiatu. Poniższy zbiór informacji o mocnych i słabych stronach powiatu i stojących przed nim szansach i zagrożeniach jest uzgodnioną wypadkową wiedzy o stanie i potrzebach powiatu.

Analiza SWOT jest podstawowym narzędziem zarządzania strategicznego. Analiza ta oparta jest na podziale wszystkich czynników wpływających na obecną i przyszłą pozycję oraz czynniki zewnętrzne i wewnętrzne oraz działające negatywnie i pozytywnie.

Opracowanie SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego i winno stanowić punkt wyjściowy dla określenia celów strategicznych. Analizę SWOT odniesiono przede wszystkim do kwestii społecznych.

ANALIZA SWOT	
UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• aktywność i kreatywność instytucji współpracujących z rodziną, • bardzo dobra współpraca PCPR z ośrodkami pomocy społecznej w gminach; • dobra współpraca PCPR z Policją, Strażą Graniczną i kuratorami sądowymi, • bardzo dobra współpraca z placówkami oświatowymi na terenie powiatu, • bardzo dobra współpraca z lokalnymi mediami, • dobrze wykształcona i przygotowana kadra • funkcjonowanie organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej, • funkcjonowanie dobrze wyposażonej i przystosowanej do pracy z rodziną Powiatowej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Kołobrzegu, • bardzo dobra baza lokalowa PCPR, • koordynowany system pomocy rodzinie i dziecku w powiecie, • bezpłatny dostęp do poradnictwa specjalistycznego, psychologa i radcy prawnego, • funkcjonowanie rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, 2 rodzin niezawodowych niespokrewnionych mogących przyjąć nowe dzieci i 1 rodzinnego domu dziecka, • mieszkanie chronione,	• zbyt mała infrastruktura rodzin zawodowych i niezawodowych niespokrewnionych z dzieckiem mogących przyjąć nowe dzieci, • brak placówki opiekuńczo-wychowawczej • zbyt słabe finansowanie pomocy społecznej, • zbyt mała oferta poradnictwa specjalistycznego, • niskie płace pracowników, • niskie kwalifikacje i wykształcenie usamodzielnionych wychowanków, • brak rozwiniętego wolontariatu, • brak spójności działań OPS, PCPR z Sądem.

• szkolenia i doskonalenie zawodowe kadr pomocy, • funkcjonowanie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Kołobrzegu, • funkcjonowanie OPP.	
UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE	
SZANSE	ZAGROŻENIA
• atrakcyjne położenie geograficzne, • rozwój innowacyjnych form, metod i rozwiązań w pomocy społecznej; • możliwości korzystania z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej ; • aktywność władz samorządowych; • rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze pomocy społecznej i wspierania rodziny • opracowywanie i wdrażanie programów profilaktycznych; • doskonalenie systemu Pomocy Dziecku i Rodzinie (w tym program „Za Życiem”), • rozwój placówek wsparcia dziennego, • ogólnopolskie działanie na rzecz promocji rodzicielstwa zastępczego,	• niedoskonałość przepisów prawnych, • ograniczenie adopcji zagranicznej, • brak jednolitej polityki państwa dotyczącej, • niedoinwestowania oświaty i zdrowia • osłabienie znaczenia rodziny naturalnej, • ograniczony dostęp do medycznych usług specjalistycznych, • emigracja rodziców - „eurosieroctwo” • brak motywacji części społeczeństwa do aktywnego działania, • poczucie niesprawiedliwości społecznej jeżeli chodzi o dochody osób pacujących i nie pracujących; • nierówność wynagrodzenia pracowników o tym samym wykształceniu i tych zatrudnionych w różnych instytucjach redagujących prace z dziećmi i rodziną. • potencjalne nasilanie się zjawisk dysfunkcyjnych, a w szczególności wzrost zagrożenia rozwojem dysfunkcji społecznych tj. alkoholizm, narkomania, przemoc i inne, z nasileniem u osób młodych; • rozwój postaw roszczeniowych lub bierność i oczekiwania na rozwiązanie problemów przez instytucje bez udziału własnego, • zbyt mała ilość mieszkań socjalnych i komunalnych, • dziedziczenie bierności i bezradności, • niskie kwalifikacje i wykształcenie usamodzielnionych wychowanków, • postawy roszczeniowe klientów pomocy społecznej, • osłabienie wartości społeczno-obyczajowych, • zagrożenie zaburzeniami i chorobami psychicznymi,

IV. CELE PROGRAMU

Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na terenie powiatu kołobrzeskiego ma za zadanie:

- podnieść świadomość społeczną na temat pieczy zastępczej;
- zwiększyć zainteresowanie pieczą zastępczą i wzbudzić empatię do pomagania dzieciom;
- włączyć rodziny zastępcze w aktywne życie społeczne;
- stworzyć warunki sprzyjające wspieraniu i wzmacnianiu potencjału osób kandydujących i pełniących funkcję rodziny zastępczej lub prowadzących rodzinny dom dziecka;
- zagwarantować profesjonalną opiekę dzieciom powierzonym pieczy zastępczej i wychowankom w procesie usamodzielnienia;
- przyczynić się do budowania wielopoziomowego systemu pomocowego;
- wesprzeć kadrę w systemie pieczy zastępczej;

CEL GŁÓWNY:

***PRAWIDŁOWO FUNKCJONUJĄCY
SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ,
ZAPEWNIAJĄCY PROFESJONALNĄ OPIEKĘ
DZIECIOM I MŁODZIEŻY USAMODZIELNIANEJ
ORAZ OSOBOM SPRAWUJĄCYM PIECZĘ
I ODPOWIEDZIALNYM ZA POMOC RODZINIE***

CELE OPERACYJNE:

- 1. EDUKACJA SPOŁECZNA, PODNOSZENIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ NA TEMAT PIECZY ZASTĘPCZEJ.**
- 2. POMOC I WSPARCIE DLA ISTNIEJĄCYCH RODZIN ZASTĘPCZYCH I ICH WYCHOWANKÓW.**
- 3. POMOC I WSPARCIE DLA USAMODZIELNIAJĄCYCH SIĘ WYCHOWANKÓW.**
- 4. TWORZENIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ.**

Spodziewanymi efektami realizowanego Programu będzie:

1. Zmiana postawy i zwiększenie wrażliwości dotyczącej tematyki pieczy zastępczej.
2. Zwiększanie świadomości społeczeństwa odnośnie wartości rodziny poprzez działania profilaktyczne i promujące rodzicielstwo zastępcze, ale również właściwe postawy rodzicielskie.
3. Wzrost poczucia tożsamości i przynależności społecznej rodzin zastępczych, istniejących na terenie powiatu kołobrzeskiego oraz współodpowiedzialności za procesy zachodzące w ramach tej wspólnoty i integracja środowiska rodzin zastępczych.
4. Wzrost liczby rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych i rodzinnych domów dziecka.
5. Odpowiednia do potrzeb pomoc i wsparcie dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.

6. Wzrost kompetencji rodzin zastępczych, aktywnej postawy społecznej i zawodowej.
7. Przeciwdziałanie marginalizacji dzieci z pieczy zastępczej.
8. Wzrost efektywności pomocy dziecku i młodzieży usamodzielniającej się i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu.
9. Wzmocnienie w beneficjentach poczucia własnej wartości i wiary w możliwość samodzielnego przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej.
10. Ukształtowanie właściwych postaw społecznych i umiejętności opiekuńczo – wychowawczych.
11. Wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin z problemami opiekuńczo wychowawczymi.
12. Prawidłowo funkcjonujący system pieczy zastępczej w powiecie zapewniający opiekę każdemu dziecku w różnym wieku i z różnymi dysfunkcjami.
13. Profesjonalne kadry.
14. Usprawnianie przepływu i lepszy dostęp do informacji.
15. Stały monitoring potrzeb obszaru pieczy zastępczej.
16. Zwiększenie liczby dzieci wracających z pieczy zastępczej pod opiekę rodziny biologicznej.

CEL OPERACYJNY 1:

EDUKACJA SPOŁECZNA, PODNOSZENIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ NA TEMAT PIECZY ZASTĘPCZEJ

Uzasadnienie:

Dzięki prowadzonym akcjom medialnym o zasięgu lokalnym i ogólnopolskim, w świadomości społecznej następuje wzrost zainteresowania rodzicielstwem zastępczym.

Wspieranie i wzmacnianie potencjału osób pełniących funkcję rodziny zastępczej oraz włączenie ich w aktywne życie społeczne, daje możliwość nabrania wiary we własne możliwości do prawidłowego spełniania powierzonych funkcji.

Promowanie funkcjonujących rodzin zastępczych jako „dobrych praktyk” przełamuje bariery tajemniczości i skrupowania.

Ważnym elementem jest szerokie rozpowszechnianie informacji o jednostkach, które organizują i wspierają rodzinną pieczę zastępczą co przyczyni się do zwiększenia dostępu do informacji w przypadku zainteresowania tematem.

Prowadzenie tego rodzaju akcji będzie wpływać na podnoszenie świadomości społecznej i powinno przyczynić się do powstawania nowych rodzin zastępczych. W efekcie powodując zwiększenie wiedzy odnośnie funkcjonowania rodzin zastępczych i zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIELCZY ZASTĘPCZEJ NA TERENIE POWIATU
KOŁOBRZESKIEGO NA LATA 2021 – 2023

Lp.	Zadania	Instytucje odpowiedzialne za realizowane zadanie	Harmonogram
1.	Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego poprzez przygotowanie, redagowanie i publikację w lokalnej prasie artykułów dotyczących rodzicielstwa zastępczego, ulotki, plakaty oraz udział w organizowanych akcjach społecznych propagujących rodzicielstwo zastępcze.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu	Minimum 1 raz w roku 1 działanie
2.	Doradztwo merytoryczne dla pracowników innych instytucji w kwestii rodzicielstwa zastępczego.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu	Całorocznie w miarę potrzeb
3.	Organizowanie spotkań dla rodzin zastępczych i ich wychowanków z różnych okazji przede wszystkim z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego i Dnia Dziecka.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu	Minimum raz na rok jedno spotkanie

Spodziewane efekty: Wzrost świadomości społecznej osób na temat pieczy zastępczej, wzrost empatii w stosunku do dzieci, których rodzice nie sprostali roli rodzicielskiej, zwiększenie dostępności do informacji jak zostać rodziną zastępczą oraz do jakich instytucji mogą się zwrócić osoby chcące się podjąć opieki i wychowywania dzieci.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

1. Liczba przekazanych materiałów informacyjnych oraz rozdysponowanych ulotek, plakatów, opublikowanych artykułów lub emitowanych informacji radiowo-telewizyjnych.
2. Liczba wydarzeń, w trakcie których promowano rodzicielstwo zastępcze.
3. Liczba zgłaszających się kandydatów w ciągu roku.

CEL OPERACYJNY 2:

POMOC I WSPARCIE DLA ISTNIEJĄCYCH RODZIN ZASTĘPCZYCH I ICH WYCHOWANKÓW

Uzasadnienie:

Stworzenie rodziny zastępczej i przyjęcie wychowanka wiąże się z wieloma zmianami w dotychczasowej sytuacji rodziny. Dodatkowy członek rodziny to z pewnością wiele radości, ale także obowiązków.

W związku z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, z jakimi mogą borykać się rodziny zastępcze, istnieje konieczność objęcia ich wszechstronnym wsparciem. W tym celu konieczne jest prowadzenie szkoleń i poradnictwa specjalistycznego, co umożliwi rozwiązanie zaistniałych trudności, a także ich unikanie.

Grupy wsparcia dla rodzin zastępczych spowodują integrację oraz możliwość wymiany własnych doświadczeń.

Celem grup wsparcia rodzin zastępczych jest wzmacnianie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych opiekunów zastępczych, pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów zgłaszanych przez rodziny, dzielenie się własnymi doświadczeniami, emocjami i refleksjami, a także wypracowanie nowych rozwiązań, udzielanie informacji zwrotnych od członków grupy i osób prowadzących rodziny zastępcze oraz zintegrowanie środowiska rodzin zastępczych.

Rozwój poradnictwa i możliwość zapewnienia terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Poradnictwo powinno obejmować również psychoedukację w obszarze metod wychowawczych, podejmowania działań dyscyplinujących dzieci bez użycia przemocy, zagadnień adaptacji dzieci do nowych warunków, budowania bezpieczeństwa u dzieci w nowym środowisku.

Lp.	Zadania	Instytucje odpowiedzialne za realizowane zadanie	Harmonogram
1.	Pomoc specjalistyczna psychologiczna, pedagogiczna, prawna, rodzinna, pracownika socjalnego, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i aspiranta pracy socjalnej ds. pieczy zastępczej dla rodzin zastępczych i ich wychowanków.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu	Stąła pomoc całoroczna
2.	Organizowanie specjalistycznych szkoleń/warsztatów mających na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych istniejących rodzin zastępczych, poprzez dostarczanie wiedzy i umiejętności w zakresie opieki i wychowania.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu	Minimum 3 działania w roku dotyczące różnych tematów
3.	Sporządzanie opinii o predyspozycji i motywacji do bycia rodziną zastępczą.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu	Raz na 2 lata w przypadku rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych oraz minimum 1 raz dla rodzin zastępczych spokrewnionych
4.	Organizowanie szkoleń dla ustanowionych przez Sąd rodzin zastępczych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu	Minimum 1 szkolenie w roku
5.	Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu	Minimum 1 spotkanie w miesiącu
6.	Udzielenie wsparcia rodzinom zastępczym poprzez zatrudnianie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich zgodnie z przepisami ustawy.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu	W miarę potrzeb na bieżąco

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIELĘGNOSTWA ZASTĘPCZEGO NA TERENIE POWIATU
KOŁOBRZESKIEGO NA LATA 2021 – 2023

7.	Zabezpieczenie rodzin pomocowych, które są w stanie zaopiekować się dziećmi powierzonymi pieczy zastępczej w przypadku czasowej niemożności sprawowania tej pieczy przez dotychczasowe rodziny zastępcze.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu	W miarę potrzeb na bieżąco
8.	Sporządzanie ocen sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej i opinii dotyczącej zasadności dalszego pobytu w pieczy.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu	Minimum 1 raz na pół roku w przypadku dziecka po 3 r.ż. i 1 raz na 3 miesiące w przypadku dziecka do 3 r.ż.
9.	Sporządzanie ocen rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu	Pierwsza ocena nie później niż przed upływem roku od umieszczenia pierwszego dziecka. Kolejna ocena po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następnie nie rzadziej niż co 3 lata.
10.	Zatrudnianie aspirantów pracy socjalnej ds. pieczy zastępczej i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w zespole pieczy zastępczej.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu	Według potrzeb w celu zapewnienia bieżącego wsparcia wszystkim rodzinom zastępczym
11.	Wypłata świadczeń obligatoryjnych i fakultatywnych dla rodzin zastępczych i ich wychowanków tj. dofinansowanie do wypoczynku dla dzieci w wieku od 6 do 18 roku życia, środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego, na pokrycie kosztów remontu.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu	W miarę potrzeb na bieżąco
12.	Rozwój wolontariatu na rzecz dziecka i rodziny.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu	Według potrzeb

Spodziewane efekty: wsparcie rodzin zastępczych oraz wychowanków szerokim wachlarzem pomocowym w celu polepszenia funkcjonowania ich w środowisku społecznym, wyszkolone i prawidłowo funkcjonujące rodziny zastępcze, szybkie reagowanie na pojawiające się sytuacje trudne i rozwiązywanie problemów w rodzinie w momencie kiedy powstają, zwiększenie atrakcyjności bycia rodziną zastępczą, zmniejszenie dystansu między rodzinami, ich wychowankami a instytucjami świadczącymi pomoc zarówno finansową jak i merytoryczną, budowanie zaufania do pracowników współpracujących z rodzinami i ich wychowankami.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

1. Liczba osób i rodzin które korzystały z pomocy specjalistów i liczba porad.
2. Liczba specjalistów udzielających wsparcia prawnego w tym: psychologicznego, rodzinnego, socjalnego.
3. Liczba zorganizowanych szkoleń podnoszących kwalifikacje rodzin zastępczych.
4. Liczba rodzin i osób które uczestniczyły w szkoleniu.
5. Liczba rodzin i osób korzystających z grup wsparcia i liczba spotkań grupy wsparcia.
6. Liczba rodzin do których zatrudniono osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.
7. Liczba rodzin pomocowych sprawujących pieczę zastępczą w danym roku.
8. Liczba sporządzonych ocen rodzin zastępczych i ocen zasadności pobytu dziecka w pieczy.
9. Rodzaj oraz kwota świadczeń obligatoryjnych i fakultatywnych wypłacona rodzinom.

CEL OPERACYJNY 3:

POMOC I WSPARCIE DLA USAMODZIELNIAJĄCYCH SIĘ WYCHOWANKÓW

Uzasadnienie:

Istnieje konieczność, by w zintegrowanym systemie opieki nad dzieckiem i rodziną uwzględnić działania mające na celu przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia po opuszczeniu rodziny zastępczej i placówki opiekuńczo – wychowawczej. W czasie pobytu w pieczy zastępczej, wychowanek powinien nabyć odpowiednie umiejętności i wiedzę niezbędną do samodzielnego funkcjonowania i wejścia w dorosłe życie. Przygotowanie wychowanków do samodzielnego, dorosłego życia powinno w przyszłości zapobiec ich społecznemu wykluczeniu.

Lp.	Zadania	Instytucje odpowiedzialne za realizowane zadanie	Harmonogram
1.	Pomoc specjalistyczna psychologiczna, pedagogiczna, prawna, rodzinna dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu	Stąła pomoc całoroczna
2.	Wspieranie usamodzielniających się wychowanków w zdobywaniu wykształcenia, w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych i umiejętności społecznych oraz aktywizacja społeczna i zawodowa wychowanków – motywowanie do aktywnego życia społecznego i poszukiwania pracy.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu	Stąła pomoc całoroczna
3.	Utrzymanie mieszkania chronionego.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu	Całorocznie

4.	Pomoc finansowa dla młodzieży usamodzielniającej się na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu	Comiesięczna wypłata świadczeń na kontynuowa- nie nauki i wypłata świadczeń na usamodzielnie nie i zagospo- darowanie w miarę potrzeb
----	---	---	--

Spodziewane efekty: realizacja programu usamodzielnienia, integracja ze środowiskiem usamodzielniających się wychowanków, zwiększenie możliwości edukacyjnych i zawodowych, zabezpieczenie odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

1. Liczba osób udzielających wsparcia prawnego, psychologicznego, socjalnego i rodzinnego i liczba porad.
2. Liczba wychowanków w procesie usamodzielnienia.
3. Liczba ilości i kwota wypłaconej pomocy dla wychowanków.
4. Liczba osób przebywających w mieszkaniu chronionym w danym roku.

CEL OPERACYJNY 4:

TWORZENIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

Uzasadnienie:

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców biologicznych.

Istotne jest aby powiat dysponował zarówno rodzinną jak i instytucjonalną formą pieczy zastępczej zapewniającą wszechstronną i profesjonalną opiekę dla wszystkich dzieci z terenu powiatu w zależności od wieku i stanu zdrowia.

Ważne jest aby na terenie powiatu funkcjonowały instytucje zapewniające opiekę i pomoc zarówno dziecku jak i rodzinie oraz dysponujące zarówno potencjałem materialnym jak i osobowym.

Potencjałem każdej jednostki są jej pracownicy. Dokonujące się zmiany dotyczące rozwoju pieczy zastępczej wymagają systematycznego kształcenia i doskonalenia umiejętności kadry oraz podmiotów współpracujących.

Prawidłowo funkcjonujący system pieczy umożliwia właściwe wypełnianie zadań w obszarze pomocy dziecku i rodzinie.

Lp.	Zadania	Instytucje/Podmioty odpowiedzialne za realizowane zadanie	Harmonogram
1.	Opiniowanie kandydatów na rodziny zastępcze i organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz kwalifikowanie nowych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu	W zależności od potrzeb
2.	Utworzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej.	Zarząd Powiatu	2021-2023
3.	Doskonalenie zawodowe kadr pracujących na rzecz dziecka i rodziny.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu Zarząd Powiatu	Minimum 1 szkolenie w roku

Spodziewane efekty: zapewnienie pieczy zastępczej na terenie powiatu dla wszystkich potrzebujących dzieci, polepszenie jakości świadczonych usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie, podniesienie kwalifikacji pracowników służb społecznych.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

1. Liczba przeszkolonych kandydatów na rodzinę zastępczą
2. Liczba wydanych zaświadczeń kwalifikujących.

3. Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.
4. Liczba przeprowadzonych szkoleń dla kadr.
5. Liczba pracowników podnoszących swoje kwalifikacje w ramach szkoleń.

V. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza obowiązek planowania i limitowania rodzin zastępczych funkcjonujących w powiecie. Na podstawie analizy danych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej, uwzględniając realne możliwości finansowe powiatu, ustala się limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2021 – 2023 jak w poniższej tabeli:

Rok	Planowany limit rodzin zastępczych zawodowych
2021	6
2022	7
2023	8

VI. MONITOROWANIE

Monitorowanie programu odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji nt. realizacji działań ujętych w Programie. Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb. Monitorowanie i ocena realizacji dokonywana jest raz w roku przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu. Program jest dokumentem otwartym, który będzie poszerzony w zależności od potrzeb wynikających w danym roku. Jego opracowanie posłużyć ma bardziej skutecznej, efektywniejszej i pełniejszej realizacji działań na rzecz pieczy zastępczej.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja poszczególnych zadań, dla osiągnięcia zamierzonych celów odbywać się będzie sukcesywnie, w ścisłej zależności od posiadanych zasobów/ środków finansowych. Działania realizowane w ramach Powiatowego Programu Rozwoju Pielczy Zastępczej w Powiecie Kołobrzskim będą finansowane z następujących źródeł:

- budżetu powiatu,
- dotacji celowych z budżetu państwa,
- funduszy strukturalnych Unii Europejskiej,
- dotacji i środków pochodzących z innych źródeł.

VIII. REALIZATORZY

Realizatorem „Powiatowego Programu Rozwoju Pielczy Zastępczej na lata 2021 – 2023 jest Powiat Kołobrzski i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu, które przy realizacji będzie współpracowało przede wszystkim z następującymi podmiotami:

1. Starostwo Powiatowe w Kołobrzegu,
2. Ośrodki Pomocy Społecznej
3. Sąd,
4. Zespoły kuratorskie,
5. Policja,
6. Straż Graniczna
7. Placówki oświatowe,
8. Placówki opiekuńczo – wychowawcze,
9. Instytucje kultury.
10. Lokalne media

Włączenie do realizacji programu wszystkich podmiotów współpracujących z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu, zapewnia ponadgminny charakter działań.

Współpraca wszystkich podmiotów przyczynia się do tworzenia forum wymiany doświadczeń i informacji. Wymiana doświadczeń pracowników tych samych instytucji, ale z różnych gmin daje możliwość konsultacji przypadków oraz udoskonalenia systemu pieczy zastępczej.

IX. ZAKOŃCZENIE

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Kołobrzesckim wskazuje kierunki rozwoju rodzicielstwa zastępczego, ale również kierunki współpracy w celu powrotu dzieci pod opiekę rodziców biologicznych. Działania te mają na celu wzmocnienie podmiotowości rodzin zastępczych oraz stworzenie warunków, które ułatwią dostęp do informacji i pomocy.

Realizacja programu rozwoju pieczy zastępczej powinna sprzyjać wspieraniu i wzmacnianiu potencjału osób pełniących funkcję rodziny zastępczej. Włączenie rodzin zastępczych w aktywne życie społeczne, nabieranie wiary we własny potencjał, daje możliwość prawidłowego spełniania powierzonych funkcji. Postępowanie takie jest zgodne z podstawowymi zasadami życia społecznego, a w szczególności z zasadą pomocniczości, partycypacji społecznej i współodpowiedzialności. Poprzez realizację programu stworzony zostanie element systemu wspierania rodzin zastępczych, usamodzielniających się wychowanków oraz rodziców biologicznych.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów, dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Kołobrzeskim wskazuje kierunki rozwoju rodzicielstwa zastępczego oraz kierunki współpracy, w celu powrotu dzieci pod opiekę rodziców biologicznych. Działania te mają na celu wzmocnienie podmiotowości rodzin zastępczych oraz stworzenie warunków, które ułatwią dostęp do informacji i pomocy.

Realizacja programu rozwoju pieczy zastępczej powinna sprzyjać wspieraniu i wzmacnianiu potencjału osób pełniących funkcję rodziny zastępczej. Włączenie rodzin zastępczych w aktywne życie społeczne daje możliwość prawidłowego spełniania powierzonych funkcji. Poprzez realizację programu stworzony zostanie element systemu wspierania rodzin zastępczych, usamodzielniających się wychowanków oraz rodziców biologicznych.